

JOSEF GARCIA CASCALES:

„AZ EGYENES UTCA...”

A cursillo sajátos jellemzői

(„Die Gerade Strasse” – Der Cursillo in seinem Wesen.)

Bevezetés

Nem könnyű egy élő szervezet jellemzőinek meghatározása. A cursillo pedig mozgalmként élő szervezet.

A cursillo mozgalom, mint minden, ami él, fejlődik, kibontakozik, nő és természetesen alkalmazkodik is, vagyis tökéletesedik. E folyamatba, lévén az emberek műve és tevékenységük eredménye, könnyen becsúszhatnak téves következtetések, a fejlődés helytelen irányt vehet, sőt kisarjadhatnak vadhajtások is. A mozgalom, bármennyire is magában hordozza elveit és él, ezekből a belső impulzusokból, előbb vagy utóbb kénytelen a saját egyediségével és életével szembesülni, hogy fejlődésének folyamatos ellenőrzése révén egyéni sajátosságát hűen megőrizze.

A cursillo immár több mint 40 éve „él”. Öt kontinensen, több száz egyházmegyében, több mint félszáz országban működik. Számptalan országos titkárság, vagy munkabizottság alakult. Létrejött külön egy latinamerikai, és egy európai munkaközösség is. Nehéz a cursillo helyzete, amikor a mozgalomnak a nyelvek és fajok sokrétűsége miatt, egyrészt igyekeznie kell a helyi adottságokhoz alkalmazkodnia, másrészt meg akarja őrizni eredeti sajátosságait.

Be kell vallanunk azt is, hogy a cursillo mozgalom nem mindig találta meg az „Egyenes utcát”.

Szent Pált, amikor Damaszkusz kapui előtt Krisztussal találkozott és megvakult, az „Egyenes utcába” vezették, és ott szállásolták el. A Lélek Ananiást ide, az Egyenes utcába küldte, hogy kezét Saulra téve visszaadja annak szeme világát. (vö. ApCsel 9. fejezet). Szent Pál a cursillisták példaképe és pártfogója. Mivel úgy esett, hogy Pál megtérve éppen az Egyenes utcába került, ez szülte a gondolatot, hogy legyen ennek a könyvnek a címe „Az Egyenes utca”. A cursillo mozgalom a lelkipásztorkodás eszközeként jó útnak bizonyult. Ha a cursillo sajátos irányvonalán haladunk, észre kell azt is vennünk, hogy az egyenes.

E könyvben összegyűjtöttük mindazt, amit már más helyen leírtunk a cursillo mozgalom életéről, alapjairól, sajátosságairól és lényegéről.

Nem célunk azonban, hogy könyvünkben a cursillo mozgalom teljes egészét, módszerének minden egyes részletét maradéktalanul felvázoljuk. Ez megtalálható a „A cursillo irányelvei” és az „Új vázlatok a cursillo beszélgetéseihez” c. kiadványokban. Itt inkább a cursillo mélyebb értelméről, arról a sajátos erőről lesz szó, amit a cursillo pilléreinek nevezhetnénk.

Reméljük, hogy a könyv egészében egységes. Szeretnénk főleg az összes felelősnek segíteni. Mindazoknak, akik a cursillo mozgalom keretei között eszmei síkon kiállnak és szorgalmazzák az Egyházat, amely Krisztus végső eljövételét várva az „eszkaton” felé zarándokol.

TARTALOM

A CURSILLO SAJÁTOS TÉZISEI.	3. o.
A CURSILLO JELLEMZŐ SAJÁTOSSÁGAI.	7. o.
I. A cursillo próféta üzenetkövetítés	7. o.
II. A cursillo kerymatikus üzenetkövetítés	7. o.
III. A cursillónak megvan az egyéni módszere	7. o.
IV. A cursillo lehetővé teszi a kereszténység élménnyé válását	8. o.
V. A cursillo a kereszténységben a jellemző sajátosságokat tárja fel	10. o.
VI. A cursillo a mozgásban lévő Egyházért száll síkra	13. o.
ELŐCURSILLO.	13. o.
Ki a közösség potenciális tagja?	14. o.
Ki a közösség tényleges tagja?	14. o.
Mi a „község gerince”?	14. o.
Kik alkotják a gerincet?	15. o.
ELŐKÉSZÜLET A CURSILLÓRA	15. o.
Megértés.	16. o.
Megragadás.	17. o.
Együttműködés.	17. o.
AZ UTÓCURSILLO ELŐKÉSZÍTÉSE.	18. o.
Kapcsolatok a közösséggel.	18. o.
Katolicitás és ökumenizmus.	18. o.
Halljuk meg az idők szavát.	19. o.
Papíron.	19. o.
A CURSILLO AZ IGAZI KERESZTÉNYISÉGHEZ VEZETŐ EGYIK ÚT	20. o.
Átélni.	20. o.
A „nagy” tények.	20. o.
A beszélgetések részletes áttekintése.	22. o.
Az ima.	25. o.
A cursillo munkatársai.	27. o.
Tanúságtétel.	27. o.
A közösség.	28. o.
Az öröm.	29. o.
Az egész.	30. o.
UTÓCURSILLO.	30. o.
Terveim a vallásos élet kibontakoztatására.	31. o.
Terveim.	31. o.
Kegyelmi élet.	31. o.
Nem a törvény szellemében! A Lélek szabadságában!	31. o.
Három láb.	32. o.
A csoportélet tíz szabálya.	33. o.
A csoporttalálkozó menete.	33. o.
Krisztus számít rád!	33. o.
A KERESZTÉNY BARÁTI CSOPORT.	34. o.
Mi a csoport?	34. o.
Hány tagja legyen a csoportnak?	34. o.
A baráti csoport.	35. o.
A keresztény barátságról van szó.	35. o.
A csoport jelentősége.	36. o.
ULTREYA! ELŐRE!	37. o.

A CURSILLO SAJÁTOS TÉZISEI

1. A cursillo élmény. Röviden úgy határozhatnánk meg, hogy a szentségi élet szent mivoltának lelki átélése. Ehhez a belső élményhez szorosan hozzátartozik a keresztyén közösség örömteli és baráti átélése.

2. A cursillo a keresztyénység meghatározó magvát akarja kibontakoztatni, hogy a lényegesebből kiindulva mind a személy, mind pedig a közösség tökélyét elérjük. A cursillo elméletben és gyakorlatban egyaránt a keresztyén mivolt sajátos lényegére törekszik, elsősorban a szentségi élet révén, hogy Krisztus az embert teljes egészében megragadhassa.

3. A cursillo a keresztyénységnek „gerincet” akar adni, hogy így segítségére legyen az összes embernek. A cursillo a keresztyénység gerincén azokat a keresztyén hívőket érti, akik olyan erős jellemmel, egyéniséggel, odaadással és érettséggel rendelkeznek, hogy képesek közösséget alkotni, azt összefogni, és mozgásban tartani.

4. A cursillo prófétai lelkipásztorkodás, prófétai lelkipásztorkodásként pedig kerygmaticus (szóban történő) igehirdetés. A cursillo Krisztus szavát harsogja: „Aki nincs velem, ellenem van; aki nem gyűjt velem, szétszór” (Lk 11,23).

5. A cursillo célja eléréséhez egyéni módszerét (metodikáját) alkalmazza. Ez a módszer – időben – három szakaszban valósul meg: az előcursillóban, a cursillóban és az utócursillóban.

Természetesen eszmei tartalma is van, amit közvetíteni akar. Ehhez vannak pedagógiai módszerei, amelyek a közlendő anyag elsajátítását lehetővé, könnyűvé és mélyé teszik.

6. Az előcursillo folyamán olyan jelölteket kell a cursillóra és az utócursillóra felkészíteni, akik már ténylegesen, vagy legalább potenciálisan valamilyen közösséghez tartoznak, és alkalmasak arra, hogy annak gerincévé váljanak. Annyira kell őket felkészíteni, hogy alkalmassá váljanak a cursillo megértésére, megragadására és az együttműködésre.

7. A cursillo folyamán a résztvevők átélik azt, ami a keresztyén mivoltnak a magvát képezi, hogy azután azt az utócursillóban – a keresztyénység gerinceként – tovább ajándékozzák.

8. Az utócursillo: élet Krisztus egységében! Élet az Egyház közösségében! Élet az apostolkodás küzdelmében! Célja, hogy az Egyház, mozgásba lendüljön, és így az egész világ elinduljon a szeretet útján Isten felé, az ÚTON, amely maga Krisztus.

9. A cursillo módszerének tartalmát nyilvánvaló tények képezik:

a.) Isten üdvtörténeti terve szerint a kegyelemben konkrét kapcsolatba lép az emberrel.

b.) Isten szólítására az ember válasza: hit, remény és szeretet.

c.) „Üdvözítő Istenünk jósága” Krisztusban jelent meg. Egyedül benne közelíthetjük meg Istent, és találkozhatunk Istennel. Egyszersmind így juthatunk a legszorosabb egységbe testvéreinkkel. (Máriát, Jézus Édesanyját Krisztussal és művével egységben szemléljük.)

d.) Az ember lehet a szeretet tárgya, és ő maga is szerethet.

e.) Az Egyház a történeti Krisztus továbbélése a világban.

f.) Az Egyház a szentségekben válik aktualitássá, de a liturgia is.

g.) Hogyan konkretizálódik a vallásos élet a hétköznapiakban? (Rámutatunk arra, hogy milyen konkrét segítség szükségeltetik.)

h.) Az apostolkodás, amely szeretetből a leghatásosabbra törekszik, és azt alkalmazza.

10. A cursillo módszere pedagógiai elemeket alkalmaz. A kegyelem ugyanis a természetre épül, és általában abban és az által működik.

11. A cursillót a munkatárseggyüttes (team) tartja össze: két pap és négy világi. Mivel a résztvevők száma kedvező esetben max. 30 fő lehet, ebből adódik a jól bevált arány: kb. 5 résztvevőre jut egy munkatárs.

12. A munkatársakat hassa át szívből fakadó szeretet, és a meggyőződésből forrasozó lelkesedés és odaadás, amit át kell vinniük a résztvevőkre is.

13. A kegyelem művei csak magának a kegyelemnek az erejével hajthatók végre. Kegyelmet pedig Krisztus érdemeire hivatkozva kérhetünk. Ezért a kegyelem eredményes munkálkodásáért folytatott intenzív imát a cursillónál nagyon komolyan kell vennünk.

14. A cursillónak kidolgozott, kerygmaticusan értelmezett irányvonala van, amit a három nap alatt követni kell. (Az előadások, beszámolók megjelölésére a cursillónál, a hangnemük és felépítésük miatt, mivel inkább társalgás jellegűek, a beszélgetés /„Gesprache”/ elnevezés honosodott meg.) Az „Ideál”-ról folytatott „beszélgetésből” indul ki. A „Kegyelem” beszélgetés megmutatja, hogy az üdvösségtervben az ember kiteljesedik. A kegyelem közösségalkotó: létrehozza az Egyházat és csak az Egyházban található meg. Ezért kell az „Egyházzal” beszélgetni. Isten szeretetének ajándékára, a kegyelemre ugyanis az ember csak a „hittel, reménnyel, szeretettel” válaszolhat. A beszélgetésből kicsengő „kell” adja meg a végső előkészítést, hogy fontolóra vegyük Krisztus felszólítását: „Velem, vagy ellenem!”

A „Jámborság” beszélgetés, amit tulajdonképpen „megélt kegyelemnek” is nevezhetnénk, nem lesz más, mint kerygmaticus felhívás. A kerygmaticus felhívás légkörében (ezt „passzív kerygmának” is szoktuk mondani)- tartjuk meg az „Elmélyülés”, a „Szentségek”, az „Apostoli tevékenység”, „A kegyelmi élet akadályai” és „A kereszténység gerince” beszélgetéseket. „A kereszténység gerince” beszélgetéssel a cursillo módszere szerint azt mondjuk: lezárult a kerygmaticus felhívás. A „Szerepünk a világban”, „Kegyelmi élet”, („Egyesült erővel”), „Casco biztosítás” (Keresztény közösség) és „A negyedik, örök nap” beszélgetésekben már az utócursillo során megvalósítandó tervet rajzoljuk meg, a Krisztusnak való önátadás tervét. Ezt a tervet „aktív kerygmának” is szoktuk nevezni.

Az elmékedések, amelyek a cursillónak fent vázolt metodikai felépítése felett húzódnak végig (és már az első este elindítják az egész cursillót, majd minden reggel a cursillo egy-egy újabb szakaszát bevezetik) Krisztus alakját mutatják be. Krisztus a modell, mert Krisztusban, Krisztus által és Krisztussal valósulhat csak meg a hiteles, teljes keresztény élet.

Az elmékedések feleletet adnak a legfontosabb emberi kérdésre:

Ki vagyok? – „Ismerd meg magad”.

Kicsoda Krisztus? – „A várakozó Atya”.

Hogyan néz rám Krisztus? – „Krisztus három tekintete”.

Hogyan kell nekem Krisztusra néznom? - „Krisztus alakja”.

Mit kíván tőlem a megismert Krisztus? – „Krisztus üzenete a cursillistákhoz”.

15. A cursillo módszerében, a kerygmaticus vonalvezetéshez igazodik az összes többi rész.

16. A „kerygmaticus vonal” három koncentrikusan elhelyezkedő kört rajzol fel. A körök középpontja a kegyelem. Az első nap a „Kegyelem”, a második nap a „Szentségek”, a harmadik nap „A kegyelmi élet” beszélgetés.

A beszélgetések rendje, a fenti elv alapján, az egyes napokon:

Első nap	Második nap	Harmadik nap
1. Ideál	Elmélyülés	Szerepünk a világban
2. Kegyelem	Szentségek	Kegyelmi élet
3. Egyház	Apostoli tevékenység	(Egyesült erővel)
4. Hit	Akadályok	Casco biztosítás (Közösség)
5. Jámborság	Gerinc	A negyedik, örök nap

17. A cursillo három szakaszból áll: az első a „kapcsolatfelvétel” napja, a második a „passzív kerygma”, a harmadik az „aktív kerygma”.

a.) Az első szakasz az „Ideál” beszélgetéstől a „Jámborság” beszélgetésig tart. Ebben az időszakban a munkatársak és résztvevők kölcsönösen megismerkednek egymással, és pedig a keresztény barátság értelmében.

b.) A második szakasz a „Jámborság” beszélgetéstől a „Kereszténység gerince” beszélgetésig tart. Ebben az időben arról van szó, hogy mindenki meghallja Krisztus szavát: „Velem, vagy ellenem!” Ehhez járul még elkötelező kiegészítésként: „Ez az én szeretett Fiam. Őt hallgassátok”. (Mt 17,5)

c.) A harmadik szakasz a „Kereszténység gerince” beszélgetéstől a záró- (avató) ünnepségig tart. Ez a szakasz a Krisztustól eredő megbízatásunkat állítja elénk: „Hirdessétek az evangéliumot (örömhírt) minden teremtménynek”. (Mk 16,15)

18. A „befelé fordulásnak” módszertani szerepén kívül az a jelentősége, hogy részben a résztvevők figyelmét idővesztés nélkül – hiszen a cursillo céljainak elérésére a három nap majdhogyan kevés – ráirányítsa a cursillo céljaira; másrészt, amennyire csak lehetséges, megszabadítsa őket a napi gondoktól, hogy a három nap következményeinek zavartalanul megnyílhassanak.

19. A cursillo során a kereszténység egyes alapigazságait összkép formájában teljesen áttekintjük és ismertetjük. E beszélgetések jellege inkább meditatív.

20. A cursillo lényegéből következik, hogy nem kötődik semmiféle filozófiai és teológiai iskolához sem. Az evangéliumot, az Egyház hitét tárja fel.

21. A cursillo hangneme és stílusa a lehető legegyszerűbb, életszagú, meghitt és közvetlen. A keresztény üzenet értelmében arról van szó, hogy a hallgatókat meggyőzzük, lelkesítsük, felszabadítsuk az örömről, majd tevékenységre ösztönözzük.

22. A cursillo módszerének sajátos magvát képezi a közösségalkotás és a közösség élményének átélése. A cursillonak már a kezdetén kialakul a keresztény közösség. A második szakaszban a résztvevők intenzíven átélik a közösséget; a harmadikban tudatára ébrednek, hogy egyben tagjai az egész Egyház és az egész világ közösségének. A cursillók során a közösség modelljének mindig a „zarándok népet” tekintették. A cursillo általában azon van, hogy megvalósítsa a lelki zarándok mivoltot, ami a módszerének a veretét is adja (vö. VI. Pál pápa beszéde a cursillistákhoz a Vatikánban).

23. Hiteles keresztény közösség csak az öröm légkörében, sőt, csak az öröm közvetlen segítségével jöhet létre. Ezért az öröm, vidámság a cursillo metodikájának egyik lényeges eleme.

24. A cursillo munkatársai maguk is (papok és világiak) egy cursillót alkotnak, hoznak létre. A szentek közösségének titka, az Egyház által és a közösség pszichológiai dinamikája révén elsősorban rájuk hárul a felelősség, hogy a cursillo a célját elérje. Ők reprezentálják megvalósult cursillóként a kereszténység sajátos lényegét.

25. A lelkipásztorkodásban és a cursillonál is döntő tényező a személyes kapcsolat. A munkatársak (papok és világiak), de a résztvevők egymás között is intenzíven használjanak fel minden időt és alkalmat, hogy egymással mélyebb, személyes kapcsolatot teremtsenek. Különösen fontos ez a papokkal való lelkibeszélgetés és gyónás során.

26. A cursillo stílusához tartozik, hogy az evangélium igazságait, tényeit olyan világosan, olyan egyszerűen, olyan közvetlenül; másrészt olyan finom érzéssel és melegséggel tárjuk fel, hogy mindaz, akiben megvan a jóakarát, és nyitott készséggel érkezett a cursillóra, reagáljon. A cursillonak azonban az is alapelve: „Soha ne beszélj Istenről az embernek, amíg nem beszéltél Istennel az emberekről!”

27. Krisztus felhívása: „Imádkozzatok!” Ez a kereszténységnek központi követelménye, éppen ezért a cursillóé is. Módszerében nagy szerepet kap a spontán közös ima. Teológiailag

minden ima az Egyházból ered. Pedagógiailag könnyen megtaláljuk az igazi imádkozás formáját a csoportban végzett spontán imában.

28. A záró- (avató-) ünnepség a cursillo módszerének lényeges része. Fontos, hogy ne csak a résztvevők kis csoportjának közössége élje át, hanem legyen „katolikus” (egyetemes), a keresztények nagy közösségében. Az ünnepség - az élmény beteljesedéseként - egyben a cursillo összefoglalása és összegzett kiértékelése.

29. A cursillistának, mint az életben minden kereszténynek, az utócursillóban állhatatos magatartást kell tanúsítania. A cursillo ennek megvalósítására segítségként azt ajánlja, hogy szándékainkat három területen – az imaéletben, az elmélyülésben és az apostolkodásban – írásban foglaljuk össze. Ezért konkrét segítségként a résztvevők egy előkészített nyomtatványt kapnak. Ezen ki-ki, rögzítheti elhatározásait. A nyomtatvány a keresztény élet története során már beigazolódott segítséget tartalmazza.

30. Az ember a csoportban válik emberré. Krisztus akarata, hogy „egy” legyünk, amint Ő és az Atya egyek (Jn 17,22-23). A közösségnek és a barátságnak jelentőségét azonban nem szabad túlértékelnünk. Az utócursillo döntően a baráti körökben valósul meg, amelyek Krisztus nevében egymásra találtak.

31. A keresztény baráti kör egy kisközösség, amely az Egyház „katolikus” közösségével egy, sőt egy az egész emberiség nagy családjával. Az Egyházban, az emberiség nagy családjában azután a cursillisták - keresztényként és emberként is – kialakítják és hordozzák a gerincet.

A CURSILLO JELLEMZŐ SAJÁTOSSÁGAI

A cursillo prófétai üzenet, és a prófétai üzenetben kerymatikus. Ezért egy sajátos módszert követve bontakozik ki. Ennek során lehetővé teszi és megvalósítja a kereszténység tulajdonképpeni, alapvető sajátosságának az élményét, hogy ezáltal az Egyház közösségét mozgásba hozza.

(Ezzel összhangban van a munkatársak második világtalálkozóján, Tlaxcala-ban közzétett meghatározás, valamint a Bogotában tartott első latinamerikai összejövétel szövege. „A cursillo az Egyházon belül kialakult mozgalom, amely saját módszerével lehetővé teszi a kereszténységben a lényegesnek a megélését, azzal a céllal, hogy a keresztényekből közösségeket alkosson, amelyek a környezetet az evangéliummal megerjesztik, miközben segítséget nyújt arra is, hogy a közösség szem előtt tartásával felfedezzük és megvalósítsuk személyes hivatásunkat.”)

I. A cursillo prófétai üzenetközvetítés

1. A cursillo: „Az egyházi közösség pasztorálásának egyik eleme és eszköze. Prófétai lelkipásztorkodás; és a prófétai lelkipásztorkodásban pedig kerymatikus lelkipásztorkodás” (Rumbos nuevos 165. o.)

2. A cursillo prófétai lelkipásztorkodás. A próféta szerepe az Újszövetségben más, mint az Ószövetségben. Az Újszövetség egyetlen prófétája Krisztus. Így az újszövetségben a prófétai feladat: Krisztus üzenetének tiszta megőrzése, tanúságtétel Krisztusról, Krisztus megjelenítése az adott korban és a konkrét milióban. A cursillo lényegében arra törekszik, hogy bizonyosságot tegyen az evangéliumról és azt „itt és most”-ot a maga teljesen makulátlan mivoltában megjelenítse.

II. A cursillo kerymatikus üzenetközvetítés

3. A Szentírás tanúsága szerint a „megváltást”, a „megtérést” az „Ige” valósítja meg. Az igében, amellyel az evangéliumot hirdetjük, jelen van Krisztus, és létrehozza abban, aki azt hallja, az ige tartalmát. Akihez az ige szól, abban Ő maga ér célba. Ő lesz az „Ige”, amely által Isten a világban megmutatkozik. Ilyen értelemben a keryma a megváltás igéje, vagyis „az Ige igéje”, és ebből eredően magának a megváltás eseményének (megtérésnek) is szerves része. (vö. Eberhard Simon: Herder Theologisches Taschenlexikon, 4. kötet 105. old.)

4. „A cursillónak további alapvető feltétele a kerymatikus sík, mert a cursillo egész módszerének szerkezete a kegyelem erejére, mint megváltoztató valóságra támaszkodik, amely meghatározza objektív célját: a megtérést”. (El porqué y el cómo de un Cursillo de Cristiandad, 18. old.). A cursillo alkalmat nyújt arra, hogy a kegyelem a formai megigazulást, az Úrnak általunk kimondott igéje pedig az effektív megtérést megvalósítsa.

III. A cursillónak megvan az egyéni módszere

5. „Jóllehet a cursillónál elsősorban és lényegileg minden a kegyelmen múlik, mégis jelentős szerepet kap a módszer is. Miután a kegyelem mellett nélkülözhetetlen, ezért fontos és szükséges, hogy jól ismerjük.” (El cómo y el porqué, 73. old.) A cursillo természete és élete a kereszténységben az alapvető sajátosságok átélése, egyedi vonása pedig a módszere. „A módszer nemcsak hatékonyságának lényeges részeként tartozik a cursillóhoz, hanem ez jellemzi és adja meg sajátos és megkülönböztető jellegét is. A cursillo módszere nem más, mint lényének gyakorlati megjelenítése. Nem személyes ízlés és ad hoc improvizálás szerinti konkretizálás, hanem olyan, gyakorlatban történő alkalmazás, amely a legnagyobb hatékonyságra törekszik, és amely távlati látókörét nem szűkíti le, vagy torzítja el. A hatékony és gyümölcsöző apostolkodásnak széles terére kell kaput nyitnia.” (uo. 75. old.)

6. Hervás püspök (a cursillo egyik alapítója) egyik írásában felvázolja a cursillót. E sorokban megtaláljuk a módszer legfontosabb elemeit: „A cursillo rövid, de intenzív kurzus, amelyben olyan módszert alkalmazunk, amely a természetes és természetfölötti segítség megfelelő elrendezésével az alábbiak elérésére törekszik (és Isten kegyelmével azt rendszerint és általában el is éri):

a.) Vallásunk alapvető igazságait mélyen és szinte tüzes bélyegzővel belénk akarja sütni. Ennek magva, vagy sarokpontja: Jézus Krisztus és az ő kegyelme, az isteni tervben megvalósuló ember teremtésének, megváltásának, és megszentelésének fénytelis szemléletében. Mindezt egyetlen, határozott alakban foglalja össze, és ezt a munkatársak gyakorta ismétlik, a résztvevők pedig könnyen megjegyezhetik: Istennek gyermekei, Krisztusnak testvérei, a Szentléleknek templomai vagyunk!

b.) Hozzájárul ahhoz, hogy a három nap alatt az igazi, hiteles kereszténység örömteli légköre a személyekben és a közösségekben is életre ébredjen. Ezt az életet lehelő tanítás feltárásával, és az erőteljes üzenetközvetítéssel éri el. A három nap folyamán a kereszténységet – élő hittel és a kegyelem tényének tudatossá válásában – örömmel és szeretettel éljük meg, miközben a dolgokat ezen élmény alapján keresztényi okossággal, az Isten- és emberszeretet kettős áramába besoroljuk.

c.) Mélységes bizalmat ébreszt, hogy az Isten kegyelmébe kapaszkodva lehet ezt az életet folytatni (vagyis lehet hiteles keresztény életet élni) úgy, ahogyan ezekben a napokban megtapasztaltuk, amennyiben kapcsolatunkat Krisztussal (a belső életet) és testvéreinkkel (az együttműködés, a közösség, a szolidaritás és a fegyelem szellemét) fenntartjuk. Ehhez felsorolja a megfelelő segítségeket is.

d.) A keresztény szeretetből és a keresztény életből fakadó parancsként felébreszti az elkötelezett apostoli magatartást. Ami abban áll, hogy másokon segítsünk; a nagy keresztény igazságokat megismerjük; a kegyelmet úgy megtapasztaljuk, ahogyan itt ki-ki megismerte és átélte. A cél: mindenki működjék együtt Krisztus országának terjesztésében, „a misztikus test” tudatos felépítésében, vagyis kialakuljon a kereszténység gerince, amely a közösséget és minden embert egyaránt szolgál. Hiszen az Egyház minden ember számára az üdvösség mindent átfogó szentsége!

A közvetlen és a közvetett célok elérésének elemei, amelyekből a cursillo teljes hatékonysága fakad, elsősorban:

a.) Isten kegyelme. Ezért könyörgünk – a szentek közösségének tudatában – intenzív imával és áldozattal,

b.) az evangélium prófétai és kerygmatis hirdetése, amely pszichológiai és pedagógiai szempontból is ide illik,

c.) jó szervezés, amely minden eshetőséget számításba vesz, készen áll és elrendez, hogy minél nagyobb és jobb gyümölcs teremjen. Ebben figyelembe vesszük a közösség légkörét és minden egyes személy állapotát,

d.) és mindezt a munkatársak és cursillisták szoros együttműködésének olyan légkörében, amelyben sajátos módon mindenkit aktív részvételre szólítunk fel.” (Los Cursillos de Cristiandad, Instrumento de renovación cristiana, 57-59. old. Az eredeti szöveg nyelvezete némileg más, de tartalma egyezik a 3. munkatársi világtalálkozó – Mallorca – utasításai szerint.)

IV. A cursillo lehetővé teszi a kereszténység élménnyé válását.

7. A cursilloban az igazságokat a Krisztussal való élet nagy egységében mutatjuk be. Elsősorban arra törekszünk, hogy az igazságok életre keljenek, vagyis mindenki részesüljön a keresztény igazság élményében: ez pedig Krisztus.

8. „A cursillo a kereszténység meghatározó sajátosságának átélése, élménye! Éspedig:
- a.) a vallásos (hitbeli) keresztény tapasztalat értelmében, vagyis a keresztény hívő mindennapi életének élménye,
 - b.) „esemény-élmény” értelmében, vagyis az Istennel, Krisztussal, egyházi közösséggel való találkozás eseményének különleges élménye.

A vallásos keresztény tapasztalat, mint élmény

9. A keresztény mivolt élménye alapján véve nem más, mint a keresztény egzisztencia, a keresztényi létezés módja. A hit, remény és szeretet révén – vagyis a Szentlélek belénk árasztott ajándékai által – a keresztény személy átéli és megtapasztalja Istent: eredetként, tárgyként és célként.

10. A kinyilatkoztatás örömhíre a szeretet: Az Atya szeret minket, és megváltásunkra odaadja Fiát; a Fiú szeret minket, és önmagát adja oda értünk; a kettő elküldi a Lelket (Pneumát), aki Isten gyermekeivé tesz bennünket, hogy dicsőíthessük az Atyát! Ez a hitben megélt agape (szeretetlakoma) titka, amit a keresztény napról-napra él. Pál rámutat arra, hogy van Krisztus-élmény (Krisztussal, érte és benne meghalunk és feltámadunk), és létezik Szentlélek-élmény, aki arra ösztönöz, hogy Isten gyermekei legyünk és elvezet Isten mélységéhez. Szent János hangsúlyozza, hogy az örök élet a hit által jelenvalóvá válik, és a szeretet révén lakást vesz bennünk az Isten: ami a transzcendens (érzékfölötti) Istennek olyan közelsége, amire az ember önmagától még csak nem is gondolhat. Ennek az élménynek ismérveit a közösség hordozza. Nem zárja ki az értelmet, és elismeri, hogy a lelki mindennek felett áll.

„Miként Danielou bíboros megjegyzi: 'A kereszténység lényegében életforma, és alapján véve nem filozófia. Kereszténynek lenni azt jelenti, hogy istenes életet folytatunk; jelenti, hogy lelkünk a kegyelem állapotában van, és részesei vagyunk Isten bizalmának. Ez pedig kétség kívül újdonság.' A kegyelem által az élet új mélységet kap (ezt akarja a cursillo elérni). A tevékenység, ami ebből fakad és kivirul, az ad a „keresztényi létezés” (egzisztencia) kifejezésnek értelmet. A hívő nép első és legfontosabb feladata – a misztikus test szerves tagjaként - az, hogy nyílják meg arra, hogy minden egyes ember lelkében az isteni személy benne lakozhassék és magával ragadhassa az örök élet áramlása, melynek forrása már itt lent fakad”. (Lineás básicas del Monimiento se Cursillos de Cristiandad, 22. old.)

11. Ezért az élmény, amit a cursillo kiváltképpen adni akar, nem pszichológiai élmény. Jóllehet ezt sem zárja ki, sőt keresi, anélkül azonban, hogy annak meghatározó fontosságot tulajdonítana. Elsősorban tehát lelki élmény, mert a lelkünk a Lélekben egységet képez. (vö. Róm 8,14-17).

12. „Ez az oka, hogy a cursillók mindig élményként mutatkoztak meg. És éppen ez az élményszerűség nehezítette főként meg, hogy bármilyen hiteles magyarázatot tudjunk adni a kérdésre: Tulajdonképpen mi a cursillo? Mit is tartalmaz? Azt már az első évtől kezdve tudtuk, hogy a cursillónak nem célja a hit oktatása. A cursillo ugyanis egy ezt megelőző pontból indul ki: annak az üzenetnek hirdetéséből, amely megvált; az új életet hirdeti, amely átváltoztat és újjáteremt. Ezért törekszik a cursillo a megélt evangélium személyes megtapasztalására. Itt az élő Istennel való személyes találkozásról van szó, amelyben a személyhez szóló ajánlatra a szeretet felelete a hit, amely elkötelez. Az ima pedig személyes párbeszéd a baráttal.” (uo. 39. old.)

13. „A cursillo lényege: lehetővé tesszük a keresztény mivolt átélését. Alkalmat adunk arra, hogy ki-ki saját maga megtapasztalja a kegyelemben folytatott intenzív élet nagyszerűségét. A cursillókban az életnek effajta közlése, amelyet azokban átélünk, a misztikus test életadó valóságának következménye. Lehetetlen cursillót tartani anélkül, hogy ennek a misztikus testnek néhány élő és életet közvetítő tagja, papok és világiak az isteni tevékenység következményeként, az őket eltöltő isteni tevékenységet mind önmagukban,

mind másokban valósággá ne váljanak. Ez pedig a szent Egyházban szokásos, hagyományos segítséggel történik: a szentségek, az ima, az áldozat által. Ebből a szempontból azt mondhatjuk, hogy a cursillo abban áll, hogy megéljük a 'misztikus testet'" (El comó y el porqué, 60. old.)

Az élmény átélése „eseményként” (esemény-élmény)

14. A kereszténységben rejlő alapvető sajátosság tartalmának ereje és nagyszerűsége - misztikusan átélve – magát a keresztény életet gyakran „lenyűgöző élménnyé” változtatja. „Lenyűgöző élmény” a keresztény élet, általában a kezdetén, vagyis a megtéréskor. A lenyűgöző élmény ilyenkor a meglepetés és a rácsodálkozás vonásait hordozza.

15. A cursillo lehetővé akarja tenni és meg akarja könnyíteni:

a.) a szembesülést Istennel (ilyenkor tulajdonképpen önmagunkkal is szembesülünk),

b.) a barátságot Krisztussal,

c.) a közösséget a testvérekkel,

d.) az apostoli felelősségvállalást az egész világért.

Ez pedig sokak számára új felfedezést, sőt meglepetést is jelent, vagyis megtérést. Ezért sokak számára a cursillo, a kereszténységben lévő alapvető lényegnek, „esemény-élményként” történő megtapasztalása.

„Keresztény módon élni annyi, mint valamit közösen átélni.”

16. A keresztény élmény bizonyos fokig mindig közös élmény. „A keresztény élet mindig közösségben történő együttélés. Az ember az apostoli munka során közös adományokat, feladatokat és felelősséget vállal magára; vagyis közösen olyan formában fejezzük ki magunkat, amely csak így nyer értelmet, és csak így hatásos”. (Nuevos Rumbos, 53. old.) Mivel a kereszténységben lévő sajátos lényeg élménye a cursillo számára meghatározó, azért a keresztény élményben lényeges a közös átélés, és ennek következtében ez a cursillo élményében is fontos.

V. A cursillók a kereszténységben a jellemző sajátosságokat tárják fel.

17. „'A cursillo lényegén' a szó tágabb értelmében élő tartalmát, a dolgok 'magvát' értjük. Ez egyben igazolja létjogosultságát, hatásosságának erejét és tulajdonságainak eredetét. Ebben az értelemben a cursillo lényege nem különbözik a kereszténység lényegétől, vagyis a keresztény mivolt élő tartalmától, a kereszténység lelkétől, szellemétől. Egyedül ez ad az egész cursillo folyamán minden tevékenységnek életet és alakot.” (El comó y el porqué, 57. old.)

18. A cursillókat elsődlegesen az a vágy ihlette (promigenia inspiratio), hogy megtalálja a kereszténységben rejlő, meghatározó sajátosság következetes megélésének lehetőségét. Ezért a cursillo mindig a kereszténység tulajdonképpeni gyökerében, meghatározó sajátosságában látta a saját gyökerét, és pedig a legmélyebb és döntő szempontokat véve figyelembe. „A kereszténységben pedig, meghatározó sajátosság az élő, a kereszténységben (kegyelemben) megkezdődő közösség (communio) Istennel. Ezt abszolút értéként az ember akkor fogadja el, amikor az Egyházban Krisztussal személyesen találkozik (a megtérésekor). Erre épül fel az egészen új egzisztenciája.” (A madridi munkatársak cursillo vázlatai, „Esencia y Finalidad”)

19. A cursillo a kereszténység természetét az alábbiakban határozza meg:

a.) Krisztusban, akiben Isten – a Teremtő és Megváltó – kinyilatkoztatja magát. Krisztusban a személy átéli az Isten-atyával (Abba) való találkozást. „A kereszténység végül is nem csupán az igazság egyik tana, sem csupán az élet értelmezése. Igaz! Ez is! De nem ez

képezi sajátosságának gyökerét. Gyökere a Názáreti Jézus. Létezése, műve és konkrét rendeltetése (határozmányai); vagyis történeti személyisége”. (Romano Guardini)

„A cursillo elsősorban erőteljes megrázkódtatás, amely a szívet burkoló jégpáncélt széttöri. Eltávolítja a hályogot a szemről. Élesre hangolja a fület. Az ember ráeszmél létének óriási értékére és kiválasztottságára, arra, hogy Istennek gyermeke. Ekkor pedig fényben fürdik. A kegyelem mindent elsöprő erővel betör a lelkébe. A szeretet áthatja és kitágítja a szívet. Nos, ekkor találkozott Krisztussal. Szeme előtt új világ nyílik meg. Jézus jelenléte mindennek új jelentőséget, színt és értéket ad. Igazsága mindent átvilágít, és megláthatjuk az embereket saját mivoltukban: Isten teremtményeiként. Olyan találkozás ez, amely hiteles kinyilatkoztatást tartalmaz.” (Enrique y Tarancón bíboros: Los Cursillos de C. y el apostolado seglar, 32. oldal) „Ez a találkozás alapjában véve vallásos tapasztalat, eredetét tekintve krisztológiai. Mivel pedig krisztológiai, ezért szükségképpen trinitátos (a Szentháromságban gyökerező).” (Lineas básicas del Movimiento de Cursillos de C. 39. oldal)

b.) a kegyelemben. „Itt valóban érintjük a keresztyény valóságmegértés magvát.” (Karl Rahner). A kegyelem ugyanis megtérés, találkozás Istennel, mégpedig a keresztyény közösségben. Az Atya ajándéka, amit Krisztus – és Krisztus történelmi megtestesítőjeként az Egyház – az egész világnak közvetít. Minden keresztyény apostolkodás abban áll, hogy az Atya szeretetének ajándékát, adományát, másoknak és mindenkinek felkínálja.

„A kegyelemnek, a keresztyény élet hordozó tengelyének, megvannak az egyértelmű és hiteles előfutárai. A cursillo érdeme, hogy az egész keresztyény lét és cselekvés kiindulópontjaként, gyökere és alapvető eszméjeként ennek (ti. a kegyelemnek) vallásos, intenzív és rendszeres megtapasztalásáért szállt síkra. A kegyelem jelentősége és központi helyzete a cursillo egész metodikájának és lelkiségének lényeges és vitathatatlan követelménye (postulatum).” (uo. 23-24. oldal)

c.) a hitben, (a keresztségben, a kegyelemtől ösztönzött lelki átélésben). „Isten az emberré lett Fiában nyilatkoztatta ki magát az embereknek. (Zsid 1,1; Jn 1,14-18; Mt 11,25-27). A kinyilatkoztatás Isten titka, aki örök Igéjének emberi Igéjében közeledik az emberekhez. Az ember válaszát, amit a magát Krisztusban neki kinyilatkoztató Istennek ad, nevezzük hitnek. Ezért a hit is, miként a kinyilatkoztatás is természetfölötti. A kettő együtt képezi azt a titkot, amikor Krisztusban találkozik Isten az emberrel. E találkozást teljes egészében Isten kezdeményezi: belső szólításával képessé teszi az embert, hogy igéjét felfogja. Az ember pedig, a maga részéről, szabadon dönt, hogy kiszolgáltatja-e magát, amint azt az isteni kinyilatkoztatás abszolút igénye kívánja. A modern exegézis egyhangúlag tanúsítja, hogy a hit magában foglalja: az üdvözítő esemény felismerését és a személyes önátadást Istennek; életközösséget Krisztussal, és azt az óhajt, hogy a halála után Vele teljesen egyesüljön. Így a hit: az embernek mindent magában foglaló „igenje” Isten felé, aki magát Krisztusban – megváltójaként – nyilatkoztatta ki”. (Juan Alfaro: herders Theologisches Taschenlexikon, 388. oldal)

„A cursillo a megélt evangélium valóságának személyes tapasztalatát keresi. Arról van szó, hogy az élő Istennel személyesen találkozunk, amelynek kapcsán a hit a személyes meghívásra adott szeretet válasza, amely elkötelez, és amelyben az ima a baráttal történő személyes dialógus”. (Lineas básicas, 39. old.)

d.) az Egyházban, az egyetlen helyen, ahol Krisztus terve szerint Őt és általa az Atyát megtaláljuk. „Mert egyedül Krisztus a közvetítő és az üdvösség útja, Ő pedig számunkra jelenvalóvá az Ő testében lesz, ami az Egyház. Ő maga világosan megmondta, hogy szükséges a hit és a keresztség (vö. Mk 16,16; Jn 3,5), és ezzel éppen azt is hangsúlyozta, hogy az Egyház is szükséges, hiszen a keresztségen, mint ajtón át az Egyházba lépnek be az emberek. Nem üdvözülhetnek tehát azok, akik nem akarnak belépni az

Egyházba, vagy nem akarnak megmaradni benne, noha jól tudják, hogy Isten, Jézus Krisztus által, az üdvösség szükséges intézményének alapította meg a katolikus Egyházat”. (LG 14)

„A cursillo azon van, hogy a keresztények, akik az Egyház intézményét alkotják, valóban „Egyház” legyenek: ontológiailag a megtérés által, tudatosan a hit révén, és dinamikusan a tanúságtétellel. Az Egyháznak, Krisztus misztikus testeként történő megélése, - a cursillo vezéreszméje – visszaadja a kereszténynek újra a személyes Krisztus hiteles dimenzióját: a személyes kapcsolatot Vele, a testvéri, emberközi kapcsolatokat, amelyek következtében tudja, hogy a közösségben és a közösségért élő tag. A cursillo mozgalom az Egyház mozgalma. A különböző szolgálatok, vagy karizmák (pl. klerikusok és laikusok közti) haszontalan és bénító feszültségének itt nincs helye. Ki-ki egyszerűen tudatára ébred igazi küldetésének. Minden keresztény küldetése: szolgálat”. (Los Cursillos se renuevan, 195-196. old.)

e.) a szentségekben, amelyekben Isten, hogy találkozzék velünk, újra „világ” lesz. A szentségekben vallásunk szakadatlanul folytatja az emberré válást, és istenemberi marad. Az Egyház minden ember számára az üdvösség mindent átfogó szentségeként az Újszövetség jelképeiben konkretizálódik: elsősorban a hét fő szentségben.

„A szentségek elsősorban az emberi létezés vertikális dimenzióit fejezik ki: utalnak Isten hívására, aki az embert először emberré teszi. Ezen felül azonban utalnak a Krisztustól eredő hit történetének horizontális dimenzióira is, mert az emberi létezés a maga konkrét alakzatával ezen a szinten nyugszik, amit a történelem közvetít, és önmagát csak ebben a történelmi közvetítésben találja meg. Az emberi történelem zűrzavarában - amely úgy tűnik a személyt elsősorban a bűn elkerülhetetlenségének béklyóiba kényszeríti - jut el az ember annak a személynek történelmi szerepéhez, aki egyben Isten is volt. Megteremtődik számára az áthághatatlan történelmi kötöttség közepette, és éppen miatta, sőt ezen keresztül a felszabadító egység Isten örök szeretetével, amely ezen a szinten avatkozott be, és ezzel keresztül törte a börtönét. Az ember horizontális láncza tehát, amely köti Krisztusban mentőkötéllé vált, és Isten örökkévalóságának partjára húzza”. (J. Ratzinger: Die sakramentale Begründung christlicher EXsistenz, 24-25. oldal)

„A 'Szentségekről' szóló beszélgetés felvázolja a keresztény élet egzisztenciális magját. S amint időpontja középre esik, úgy a szentségek is középpont, amelyben a „történeti” személy találkozik Istennel, aki történetivé lett Krisztusban. A beszélgetést nevezhetjük, - miként magukat a szentségeket is, - a keresztény élet megvalósulásának és testet öltésének. Mindaz, amit a cursillo alatt megbeszéltünk, és amit még fontolóra fogunk venni, itt válik létté. A beszélgetés folyamán az összes résztvevő érezze, hogy a szentségek a szeretet találkozása Istennél Krisztusban, és ezáltal keresztény közösséget hozunk létre”. (Richtlinien für die Mitarbeiter des Cursillos, 75. old.)

f.) az apostolkodásban, ami nem más, mint az Egyház szentségi mivoltának megvalósulása és igazolása. Az Egyház pedig Krisztus megváltásának hatékony jelképeként, - annak evangéliumát és keresztjét, - az egész világnak felkínálja.

„Az apostolkodás képezi a kereszténység természetét és lényegét. A nap előbb szűnik meg melegíteni és világítani, minthogy a keresztény megszűnne fáklyaként lobogni, és a kereszténység fáklyája nem maradhat titokban. A lámpát, amelyik ég, nem szabad véka alá rejteni”. (Aranyszájú Szent János) „Az apostolkodásra maga az Úr rendeli őket a keresztséggel és a bérnállással. A szentségek azután, különösen az Eucharisztia, közlik és táplálják minden apostolkodás éltető lelkét, a szeretetet Isten és az emberek iránt”. (LG 33)

A cursillo egész története és teljes irodalma egyhangúan, és szakadatlanul ismétli: az apostolkodás minden szempontból a cursillo természetének sajátossága. Aranyszájú Szent János idézete, amit említettünk a cursillo kedvelt szállóigéje, amikor apostolkodásról beszélünk. Mindannak összefoglalásaként, amit itt elmondhatnánk, elégedjünk meg az

alábbiakkal: „a kegyelmi élet, amelyből tett fakad, a kereszténységnek gyökere, és ezért a cursillónak is gyökere”. (Richtlinien, 77. old.)

VI. A cursillo a mozgásban lévő Egyházért száll síkra

20. „A cursillo egy mozgalomnak módszere” (Dr. Hervás). „A cursillo módszer, ami annyit jelent, hogy egy általános érvényű, ismert és bevált eljárás, amellyel a meghatározott cél elérhető. Ugyanakkor azonban mozgalom is, vagy ami ugyanaz: egy szándék (Ideario) megvalósítása, személyek közreműködésével, konkrét időbeli és térbeli adottságok közepette. Módszer az Egyház kezében, hogy az Egyház mozgását elindítsa”. (Ideario, 32. oldal)

ELŐCURSILLO

Nem csak a cursillo mozgalom, de maga a cursillo építménye is organizmus. A szervezet pedig olyan egész, amely különböző részekből épül fel, amelyek egyetlen egységet képeznek, és működésükben egymásra utaltak, együtt élnek, működnek és hatnak. Ha a szervezet valamelyik része kiesik, vagy nem működik, az mindig hátrányosan, sokszor végzetesen hat ki az egészre.

Az egész cursillo három nagyobb egységből áll: az előcursillo, a cursillo és az utócursillo. Ezek szerves egységet képeznek. Mindazok, akik a cursillo művén, vagy a cursillo mozgalomban közreműködnek, tudják, milyen végzetes, ha a felsorolt egységek valamelyike nem, vagy pedig rosszul működik. A részek megcsonkítása, vagy betegsége a cursillo mozgalom halálát jelentheti.

A cursillo klasszikus meghatározásai közül az egyik legmélyebb és legtalálhatóbb így hangzik: „a cursillo a megkeresztelt keresztény személy lelki keresztsége”. E meghatározás alapján az előcursillót úgy definiálhatnánk: „a keresztény személy élete, akire a szentségi keresztség csak kevéssé, vagy nem eléggé hatott”. A szentségi keresztség azonban az alap, vagyis magának a szentségi keresztségnek maradéktalan elfogadása képezi a cursillo számára szükséges talajt, és elengedhetetlen előfeltételét.

A gyakorlati életben sajnos nehéz megállapítani, mikor van meg ez a feltétel. A cursillo mozgalomban a lelkipásztori gyakorlat felvet egy súlyos kérdést: Vajon a szentségi keresztséggel kapcsolatban, az alapjában véve pozitív – gyakran langyos – magatartás jobb-e, mint az igazságot, jót, szeretetet határozottan igenlő magatartás? Ez utóbbi mindenképpen magában foglalja a megváltó vágy-keresztséget, és ennek alapján az illető Krisztus kegyelmének részese, jóllehet nem teljes jogú tagja az Egyháznak. Tapasztalat szerint az ilyen „névtelen” keresztények a cursillót határozottan pozitív eredménnyel végzik el, még akkor is, ha nem járulnak hozzá, hogy szentségi keresztségben részesítsék őket.

„Fides ex auditu” – a hitet igehirdetés útján nyerjük. Miután az előcursillóban máris a hit területén mozgunk, az előcursillót olyan helynek kell tekintenünk, ahol a cursillisták a cursillo potenciális (lehetséges) jelöltjeivel találkoznak. Ezért az előcursillo egyben alkalom a cursillisták számára, hogy életük tanúságtételével, hűségükkel, közösségteremtésükkel és közvetlen szavaikkal is meghívják ezeket a potenciális jelölteket, és a cursillóra előkészítsék őket.

TÉZIS

„6. Az előcursillo folyamán olyan jelölteket kell a cursillóra és az utócursillóra felkészíteni, akik már, vagy legalábbis potenciálisan valamilyen közösséghez tartoznak, és alkalmasak arra, hogy annak gerincévé váljanak. Annyira kell őket felkészíteni, hogy alkalmassá váljanak a cursillo megértésére, megragadására és az együttműködésre.” (1. 7 old.)

Ki a közösség potenciális tagja?

Az ember közösségre teremtett, él benne a társaság utáni vágy. („Nem jó az embernek egyedül lennie. Alkotok neki segítőtársat, aki hasonló hozzá”. Ter 2, 18k) Ilyen értelemben, minden ember a közösség potenciális tagja. Most azonban nem erről van szó. Nem az emberi természetről beszélünk, hanem egzisztenciális magatartásról és cselekvésről a hétköznapiak során. Kizárjuk tehát az idegbetegeket, kóros lelkialkatúakat, tébolyultakat és a többi lelkileg beteg embert. Tény, hogy a cursillo az ilyen embereken is több ízben segített, és néhányuknak meghozta a megváltást. Mások állapotában viszont éppen ez a megterhelés rosszabbodást, olykor a betegség tragikus kitörését okozta. E téren óvatosan és a legnagyobb elővigyázattal kell eljárni. A végső szó a szakemberé!

Potenciálisan a közösséghez tartozik az a személy, akiről a közösség úgy véli, hogy a későbbiekben értékes tagja lehet, és ezért érdekli is. Potenciálisan a közösséghez tartozik, aki egzisztenciálisan képes a közösségi életet megélni, magáévá tudja tenni a közösség igényeit, visszhangra lelnek benne a közösség gondjai, és érdeklik a közösség céljai.

Potenciálisan a közösséghez tartozik, aki egzisztenciálisan képes az emberekkel kapcsolatot teremteni, és tud másokhoz alkalmazkodni. Aki odaadásra képes és másokért hajlandó felelősséget is vállalni. Potenciálisan tartozik az is a közösséghez, aki ugyan annak még ténylegesen nem tagja, függetlenül attól, hogy ennek mi az oka.

A cursillót tehát hídnak tekintjük, amelyen a közösség potenciális tagját átvezetjük a közösség valódi egységébe. Az előcursillo feladata, hogy a jelöltnek megadja az indítást, lépjen a közösséghez vezető hídra.

Ki a közösség tényleges tagja?

A cursillo kezdettől fogva a keresztény mivoltban, a kereszténységet meghatározó eredetire, a mélységre, az alapvető sajátosságra törekedett. A látszaton keresztül hatoljunk be a létbe! Nem bensőség nélküli külső megnyilvánulásokból, hanem az intenzíven ápolt bensőből fakadnak a spontán cselekvések. Ez érvényes az előcursillóra is. Aki jogszerűen tartozik egy közösséghez, vagyis a névsor vagy a tagdíj befizetése alapján, az valójában még távol lehet attól, hogy egy legyen a közösséggel. Még az is, aki a közösségben és a közösségért sokat dolgozik: mert a külső aktivitás bizonyos körülmények között keveset, vagy éppen semmit sem jelent.

A valóságban az tartozik a közösséghez, aki „kölcsonhatásban” és érintkezésben van azzal. Ennek egyértelmű jele: van befolyása, tud hatni a közösségre, vállal érte felelősséget, rendelkezésére áll a közösségnek.

Talán azt mondhatnánk, hogy valóságosan máris a közösséghez tartozik, aki komolyan érdeklődik iránta.

Jóllehet fogalmazásunk csak általánosságokban mozgott, fejtegetésünk céljából mégis kitűnhet, hogy milyen közösségről beszélünk. Itt kifejezetten a kereszténységről és a keresztény mivoltról van szó! A közösség tehát, amiről beszélünk, mindig a keresztény közösség, egy már konkrétan létező egyházközösség.

Mi a „közösség gerince”?

Egy hasonlatról van szó. A hasonlatok ritkán találóak, ritkán tartalmazzák mindazt, amit ki akarunk fejezni. Ezért nem kerülhetjük el a hasonlat elemzését.

Hasonlatunkban az emberi test gerincét példázzuk, mert az

- egyesít és összetart
- terhet hordoz,

- hajlékony (flexibilis).

A hasonlatunk nélkülözi: az életet, a mozgást, az akciót, a szellemet (lelket).

Nézzük hát, mi egyesíti a keresztény közösséget: mi tartja és köti össze a keresztény közösség tagjait?

a.) A hit azonossága, vagyis a közös gondolkodás: „...legyetek egyetértőek...” (2Kor 13,11)

b.) A szeretet krisztusban: „Szeressétek egymást! Amint én szeretlek titeket...” (Jn 13,34)

c.) A kapcsolat, amely intenzív párbeszédben nyilvánul meg.

d.) A közös célok, amelyekre együtt törekszünk.

És ki egyesíti a közösséget? Az, aki – szívként – az „eggyé tevőt” mindenütt és mindenkin átáramoltatja.

Annak veszélye, hogy egy közösség megoszlik, széthull, állandóan Damoklész kardjaként fenyeget. Hiszen magának a kereszténységnek sem sikerült egységét megőriznie. Ez kétségkívül a kereszténységnek, kereszténységként, a legnagyobb tragédiája. Pedig Krisztus imája, valóban drámai felhívás az egységre: „... hogy egyek legyenek, amint mi egyek vagyunk...” (Jn 17,22). Gerinc hasonlatunk ezért hangsúlyozza a közösséget illetően erőteljesen, hogy a közösség egységét minden nehézség közepette hordoznunk kell. Ha emberileg nézzük, és a kegyelem rendszerint a természetes alapokat felhasználva fejt ki hatását, azt kell mondanunk, hogy csak nagy, elismert egyéniségek, akik sokoldalú alkalmazkodó képességgel, és az emberek vezetésében rendkívüli érzékkel rendelkeznek, biztosíthatják az egységet.

Mivel az ember értelmes lény, azért minden, ami emberi, mozgásban van, és hajlékony kell maradjon. És itt figyelembe kell vennünk a karizmatikus személyeket.

Kik alkotják a gerincet?

A kereszténységnek, a zarándokúton járó Egyháznak a gerincét azok alkotják, akiknek megvan rá az adottságuk, és azt használják, ill. alkalmazzák. A gerincadás adottságát emberi szempontból talentumnak, keresztény szemmel karizmának mondjuk.

A képességek akkor lesznek hasznosíthatók, ha az egész személy teljes érésében bontakoznak ki, ha egy jellemes embernek állnak rendelkezésére. Ezen kívül, mivel nem csak emberi talentumról van itt szó, hanem karizmáról, ami a Lélek ajándéka, a személy érettségének természetfölötti erővel kell rendelkeznie. Magyarán mondva: az adottságok csak egy szent kezében hasznosíthatók!

Végül, akkor használjuk a képességeinket helyesen, ha használatuk határozottsággal és bátorsággal párosul.

ELŐKÉSZÜLET A CURSILLÓRA

Eddig inkább csak arról beszéltünk, hogyan készítsük elő a jelöltet a cursillo mozgalom feladataira. A következőkben vizsgáljuk meg, milyen legyen a személy felkészítése a cursillo három napjára. Majd a további fejezetben az utócursillóra történő felkészítéssel foglalkozunk.

Megtérés

Ha mindaz, ami a cursillóban elhangzik, a résztvevő számára „Kínai”, akkor teljesen értelmetlen a dolog, hogy részt vegyen. Itt nem arról van szó, hogy a szavakat és mondatokat megértse, hanem arról, hogy lelkében tudja-e követni az egész folyamat tartalmát.

Ehhez elsősorban nyitottságra van szükség, befogadó készségre. Aki belsőleg az élmény elől elzárkózik, annak mindebből nem lesz semmi haszna. El kell tehát kerülni, hogy egyes jelöltek úgy jöjjenek a cursillóra, hogy azt sem tudják hová mennek, vagy talán félig-meddig hazudtak is nekik, nem is beszélve arról, hogy kényszerítették őket. Az indokláshoz ugyanis kell valami csekélyke bizalom és érdeklődés. Ez alól senki sem menthető fel, még akkor sem, ha a cursillo e feltétel teljesülése nélkül hébe-hóba hatásosnak bizonyult! Ez olyan kivétel, ami örömmel tölthet el, de nem válhat gyakorlattá.

A nyitottság párosuljon figyelemmel. Amikor a lélekről van szó - főleg sorsdöntő elhatározás esetén - senki nem lehet passzív.

Ilyen szempontból az előcursillónak egyik fontos feladata, hogy az esetleg fennforgó akadályokat eltakarítsa.

A cursillón „nikodémus-alkatnak” nincsen helye. Olyan emberek, akiknek feje fő a gondolatoktól, és az elvek, ideológiák tömkelege önelégültséggel annyira eltölti őket, hogy legfeljebb a Lélek szellőjét érzik meg, de képtelenek megállapítani honnan és merre fű, ezek előkészítése hiányos. Jobb, ha még nem vesznek részt a cursillón.

Hasonlóképpen az olyan emberek, akiket betegség, vagy más hasonló ok (hiányzik minimális képességük) akadályoz abban, hogy a keresztény örömhír alapjait megértsék, nem jöhetnek jelöltként szóba. A keresztény üzenet gyökere a szeretet, amire különben minden ember alkalmas. Ettől eltekintve azonban a jelölt felkészültségét hiányosnak kell tekintenünk, ha nincs legalább halvány fogalma a tanításról, ha más formában nem, legalább minimális vallási tapasztalat formájában. Persze ezt a minimumot, lehetetlen az egész világ számára pontosan meghatározni.

Az olyan személyek, akik túlzottan belegabalyodtak a kereszténységtől idegen ideológiákba, aligha tudnak együtt menetelni. Ezeket az eszméik leblokkolják, megbénítják a keresztény üzenet felé.

Különben a lelket nem csak idegen eszmék béklyózzák, hanem – és főként – a rendezetlen életmód, és kiegyensúlyozatlan, bolondos szív is.

Akadály-e, ha a vallásos ismeretek nem katolikusok? A cursillo céljának elérését illetően, amire céltudatosan és praktikusán törekszünk, talán igen. De vajon ki írhatja elő mikor, és hogyan hasson a kegyelem? Német nyelvterületen néhány püspök adott olyan feladatot, hogy másként gondolkodókat és nem hívőket, akik azonban érdeklődnek vallásuk iránt bocsássuk cursillóra. Azt tapasztaltuk, hogy csak alig néhányan tértek meg, de valamennyi számára olyan élményt jelentett a cursillo, hogy közelebb kerültek Istenhez.

Valamennyi akadály elhárítása, az előcursillo folyamán, gyakran sok türelmet és időt igényel. Ha nehéz a lelkigondozás a cursillóban, akkor kétségkívül még nehezebb az előcursillóban. A legnagyobb vonzerő e téren a szeretetteljes, kimerítő beszélgetés, és főként a meghívó személyek, evangélium szerinti életének tanúsága.

A cursillo legfontosabb emelője mindig az ima volt. A cursillo folyamán pedig ne takarékoskodjunk az erőfeszítéssel, hogy minél több embert mozgósítsunk az imára („háttérimára”). Ha pedig az előcursillo nehezebben halad, mint a cursillo, és a cursillo három napját az ima, döntően befolyásolja, nem kellene-e az előcursillóban jobban az imára összpontosítanunk?

Megragadás

Amíg a megtérés folyamata azt jelenti, hogy felfogjuk, szemügyre vesszük és besoroljuk ismeretanyagunk közé mindazt, amit hallunk, vagy olvasunk, de bizonyos távolságot tartunk attól, addig a megragadás az egészre és a végső, mélyebb gyökerekre irányul.

Valóban megragadni azt jelenti, hogy a mélységet kipuhatoljuk, a dolog jelentőségét helyesen kiértékeljük, a következményeket felmérjük, a célt felfedezzük, az összefüggéseket meglátjuk, a szükségeset és a sürgetőt megérezzük, a felelősségünk tudatára ráébredünk. Röviden: azonosulunk a tartalommal.

A cursillo során a megtérés nem elég. A cursillo kerygmatis igehirdetés, és keresztény kerygma, ez pedig megköveteli, hogy a hallottakat megragadjuk: vagyis elvárja az egész személy elkötelezett feleletét, amelyben Istennek engedelmeskedik, és teljesen átadja magát. Aki csak „ért” és a hallottat nem „ragadja meg”, ahhoz kerygmatisan nem szólhatunk.

A cursillóra történő távolabbi előkészület, olyan lelki magatartás elsajátítása, amely képes a dolgokat komolyan venni. A közeli előkészület pedig abban áll, hogy a jelölt világosan lássa és tudja, hogy nem egy elméleti tanfolyamra jön, hanem itt az életről, az ő bőréről, az emberekről, az Egyházzal, az egyházközösségről lesz szó.

Együttműködés

A cursillo a kerygmát szolgáló módszer, és a kerygmán keresztül válik a cursillo mozgalmá, amely mozgásba hozza az Egyházat.

A kerygmához tartozik, hogy a hallgatók közreműködjenek.

Kerygma, elsősorban azt jelenti (e helyt követjük Karl Rahner magyarázatát): hírt közlő szentbeszéd (prédikáció). Nyilvános hírüladás; kikiáltás magyarázatokkal fűszerezett, szóbeli közlés.

Részleteiben, értjük ezalatt:

- Isten igéjének időszerű közlését az Egyházban,
- Istennek, az Egyházon belül, jogosított, hiteles hirdetője által, és pedig:
- a Lélek erejével,
- hittel, reménnyel, szeretettel.

Az ígét azonban olyanként kell hirdetni, mint amely

- üdvösséget (felszabadulást) kínál,
- iránymutató hatalom.

Erre az igehirdetésre a megfelelő válasz a hallgató részéről:

- úgy érzi: az üdvösség ajánlata itt és most jelen van (élmény),
- azt hittel és szeretettel elfogadja (megragadja),
- engedelmesen magára vállalja (elkötelezettség).

Carlos Mántica (Los Cursillos se renuevan, 78. 82. old.) a cursillo kerygmáról szóló előadásában, Itaici-ben, joggal hívja fel a figyelmet arra, hogy az evangelizálás ismer bizonyos „előevangelizálást”. Rámutat arra a néhány hasonlóságra, amely az előcursillo és az evangelizálás között fennáll.

Az volna a javaslatunk, hogy a cursillo kerygmájával kapcsolatban, az előcursillo során „előkerygmáról” beszéljünk.

Az előkerygma ill. a kerygmára történő előkészítés lépcsői:

- a) A jelöltben felszítjuk a megváltás iránti vágyat. Ezért fel kell ismerje, át kell élje és érezze megváltatlan állapotát. Hiszen minden ember többé-kevésbé kötődik a „világ örömeihez”. Ezeket az örömeiket le kell romboljuk. A „boldogok a gazdagok”, a „boldogok az élvezők”, a boldogok a hatalmat birtoklók” jelszavakat, hamis ígéreteként le kell leplezzük. Ha sikerül, akkor a jelölt úgy

érzi, hogy szegény, szomorú, sivár, üres, vagyis elnyerte a megváltásra várók boldog állapotát.

- b) Ezután fel kell ébresztenünk a jelöltben a reményt, hogy a megváltást megtalálhatja, hogy a cursillo során találkozhat a Megváltóval.
- c) Végül a döntő mozzanat az lesz, hogy felébred benne a készség az IGEN kimondására, vagyis kész együttműködni azzal, akit vár (Lk 7,19-20), ha felismeri benne a Megváltót.

AZ UTÓCURSILLO ELŐKÉSZÍTÉSE

Kapcsolatok a közösséggel (érintkezési pontok)

A cursillo célját, vagyis a kereszténység gerincének megalkotását úgy érheti el, ha először egyházzá leszünk, és Egyházként élünk.

Mivel az élet a gyakorlatban, térben és időben valósul meg, az Egyházat sem élhetjük meg másként, csakis gyakorlati megvalósulásában, egy konkrét közösségben. Ha a cursillo előtt a jelölt nem állt kapcsolatban egy konkrét közösséggel, akkor a cursillo után, a cursillo célját tekintve elsősorban tatóngó üresség elé érkezik. Éppen ezért jobb, ha a jelölt már a cursillo előtt kapcsolatban van a közösséggel. Az is jó volna, ha a közösség is kapcsolatban volna a jelölttel. Mindenesetre a cursillista számára meg kell teremteni a lehetőségét annak, hogy visszatérve találjon életteret, amelyben keresztényként élhet. A szárazra vetett hal, a tó partján is elpusztul.

Az ideális eset az, ha a jelöltet a cursillisták egyik csoportja már az előcursillo alatt befogadja a közösségébe. Így a cursillo révén a jelölt megtalálja a csoportba visszavezető utat. A csoportban, csoporttal és csoport által integrálódik a közösségbe, a konkrét zárándok Egyházba.

Katolicitás és ökumenizmus

Minden keresztény egyházközségnek, minden keresztényiségnek „katolikusnak” kell lennie. Minden plébániának, minden püspökségnek a tekintetét a többi plébániára és püspökségre kell függeszse, és mindegyikük szeme keresse közösen Pétert, a püspököt, Rómát!

A kereszténység gerincének legfőbb támasza ezen kívül a katolikusága (egyetemessége): Krisztus, az összes keresztény, sőt minden ember és az egész kozmosz (világegyetem), egyetlen egységet képez. Krisztusnak csak egyetlen misztikus teste van. Ha valamelyik tag szenved, - teljesen mindegy melyik, és hol – szenved az egész test. Ugyanígy az egész Egyház fájdalma és öröme minden egyes tag fájdalma és öröme.

A cursillista keresztényként, vagyis aki keresztény mivoltát gyökerében akarja megélni, „katolikus” módon érez.

A katolikuság: „sentire cum Ecclesia” – „sentire Ecclesia” – (együtt érezni az Egyházzal, érzéklni az Egyházat) – lényegében az utó cursillóban bontakozik ki.

Nem csak az igaz: Isten minden embernek Atyja! Kegyelme nem ismer határokat - az Egyházé sem! Krisztus parancsa, hogy szeressünk minden embert, érvényes, kivétel nélkül mindenkire. Nem csak a barátot és ellenséget kell szeretnünk, hanem a keresztényt és a nem keresztényt is! Igaz azonban az is, hogy az Egyház az üdvösséget, a megváltást nem sajátíthatja ki magának. Az Egyház az üdvösség egészét magába foglaló szentség minden ember számára, azok számára is, akik nem élnek a közelében.

Amikor a kereszténységben a meghatározó lényegét, a gyökeret akarjuk átélni, ebbe beletartozik az egyetemesség is. Az ökumenizmus a kereszténységnek meghatározó jellemzője.

Ezért az előcursillo feladata, hogy a jelöltben a nagylelkűséget, a nemesszívűséget, sőt a nagyvonalúságot is felébressze. Fanatikusok és szűklátókörű személyek nem tartoznak a cursillo jelöltjeinek sorába. Aki képtelen a szívét a végtelenségig kitárni, még nem készült fel kellően a cursillóra.

Halljuk meg az idő szavát

Az Egyház zárandokló közösség, soha nem áll meg. A világ, a társadalom, amelyben az Egyház megvalósul, szüntelen fejlődik.

Krisztus – Egyházként is – minden bizonnyal „változatlan”. A zárandokok azonban kicserélődnek, az út is változik, ahonnan Krisztust szemléljük. Más szavakkal: a keresztény viszonya Krisztushoz újra, meg újra változik.

Az Egyház gerince, élő gerinc akar lenni, amelynek alkalmazkodnia kell a zárandokúton lévő közösséghez, a zárandoklás órájához és helyéhez, a vidékhez, amelyen éppen átvezet az út...

Aki pedig az Egyház gerince akar lenni, ennek következtében éberem kell figyelnie, mit mutatnak a jelek, az idők jelei, és képesnek kell lennie, hogy azokat megmagyarázza. Krisztus ezt adta feladatul, és erre az utolsó vatikáni zsinat szinte drámai hangon emlékeztetett. Ezt a „készséget” (flexibilitást) kell a cursillo során a cursillistának elsajátítania, vagy legalábbis úgy kell irányítanunk, hogy ez a „készség” gyökeret verjen benne.

Aki szélsőségesen és negatívan konzervatív, maradi, ebben megcsontosodott, és nem akar tovább haladni, az nem alkalmas a cursillóra. Az előcursillo során legalább annyi nyitottságot kell tanúsítania a jelöltnek, hogy lépést tartson, együtt zárandokoljon az Egyházzal és a világgal is!

Papíron

Többnyire megkísért bennünket, és hajlunk is afelé, hogy valamilyen gyakorlat tanulmányozása végén szinte felfüggeszük magát a gyakorlatot. Pedig az elemzés, a tanulmány mindig papírizú, és értekezésként az is marad. Természetes, hogy szemünk előtt az eszmei előcursillo lebegett. Az élet rendszerint másfajta cursillót produkál.

A gyakorlat során tehát emberi és keresztény okossággal, józanul és bölcsen kell eljárunk. Hozzáteesszük: az evilági bölcsesség sötétben tapogatózik! Az előcursillóban, a cursillóban és az utócursillóban a végső szó a keresztény reményé és a bizalomé. Ez a remény és bizalom ösztönöz arra, hogy az isteni kalandot vakon vállaljuk. Az elméletet többé-kevésbé ismerjük, a gyakorlat azonban többnyire bizonytalanra tesz. Az utolsó szó, amely mindent eldönt Istené, a kegyelemé!

A Villach-i manifesztum, amit az első osztrák ultreya szögezett le, így hangzik:

„Meggyőződésünk, hogy a jó hatalma a világban erősebb, mint a gonosz hatalma!”

Amikor az Isten kegyelmére hagyatkozunk, bízunk azért az emberben rejlő jóságban is. Ezért vállaljuk az apostolság kockázatát. Síkra szállunk az emberért, és érdekében meg is teszünk mindent.

A CURSILLO AZ IGAZI KERESZTÉNYSÉGHEZ VEZETŐ EGYIK ÚT

A cursillo egy útja a kereszténységnek.

Miként az Atya házában sok lakóhely van, így a lakásokhoz is sokféle ösvény vezet, azonban minden emberi életút az egyetlen ÚTTAL – Krisztussal – azonos.

Az alapok nélküli ház könnyen összeomlik.

A megalapozatlan kereszténység, amely nem gyökerezik nagy igazságokban, és főként élményekben, könnyen semmivé válik.

Egy intellektuális kereszténység, amely nélkülözi a szeretet melegét, értelmetlenül elkorhad.

A cursillo afelé törekszik, ami lényeges, ami alapvetően jellemzi a kereszténységet.

Átélni

(A cursillo módszerének gyakorlati részleteit, apróságait és megrendezését, amik a kereszténység lényegének átélését lehetővé teszik és megkönnyítik a „Richtlinien für die Mitarbeiter des Cursillos” ADC kiadványban található meg.)

A cursillo a keresztény mivolt meghatározó sajátosságának élménye.

A három nap legyen keresztény életünk modellje.

A keresztény mivoltunk felemelő tényeit az egész nap folyamán következetesen át kell élnünk.

A munkatársak főként ezen dolgoznak.

A feladatot azonban már az első perctől a résztvevőkre is átruházzák, és együtt formálják, alakítják a cursillo képét.

Az egész kereszténység a kegyelemben eszmél önmagára. Ezért a cursillo is a keresztény mivoltot a kegyelem élményén keresztül valósítja meg.

A három nap alatt a közösség minden tagja úgy érzi, hogy a legfőbb jó a kegyelem.

A cursillóban meghatározóvá válik a közösségélmény. Ápoljuk a meghitt, családi (intim) és baráti légkört. A testvéri szeretetről egyetlen cursillista sem felejtkezhet meg. A cursillo légköréhez hozzátartozik a keresztény öröm. Sőt, elképzelhetetlen egy olyan cursillo, ahol hiányzik a felhőtlen, vidám hangulat. Általában örömteli légkörben könnyebben talál rá az ember az igazságra.

„A nagy tények”

A cursillóban központi helyet foglal el a kegyelem valóságos ténye. Igen! Ez a csúcs, ez a „minden”. Jogosan, mert az egész kereszténység, a keresztény mivoltunk a kegyelemre épül és így válik valósággá. „Itt érintjük igazán a keresztény valóság megértésének magvát.” (Karl Rahner). A kegyelmi életben ölt testet a megváltás, a krisztusi élet.

A keresztény életről, - kegyelmi életről – fontos tudnunk:

- miben áll?
- hogyan nyerhetjük el?
- hogyan őrizhetjük meg?
- hogyan bontakoztathatjuk ki?

E kérdésekre a cursillo során az alábbi beszélgetések adnak választ:

- a kegyelem,
- a hit,
- a szentségek,
- a kegyelmi élet akadályai,
- a kegyelmi élet (a kegyelem a hétköznapi életben).

A kegyelem azonban gyakorlati élet. A kegyelmi életben éppen ezért a konkrét személyt kell figyelembe vennünk.

Az embert jellemző, alapvető tulajdonságok közül az első: szellemi adottságokkal rendelkezik, és szeretetre teremtett. Ezt a ténytet:

- az ideál, - beszélgetésben elemezzük.

Részleteiben pedig fontos, hogy az ember

- lelkét és
- szívét a kegyelem viszonylatába állítsuk be.

Ezt a célt szolgálja:

- az elmélyülés,
- a jámborság („A keresztény élet egészen más”) beszélgetés.

A kegyelem reális tényéből következik a keresztény felelőssége: a közösségért, az Egyházért és a világért. A keresztény személynek ezt a felelősségteljes magatartását beszéljük meg:

- a keresztény az Egyházában,
- az apostolkodásban (apostoli tett),
- a kereszténység gerincében.

Ortega y Gasset mondja valahol: „Én: én magam és a környezetem vagyok!” Amikor tehát a személynek a konkrét kegyelmi életéről elmélkedünk, egyszersmind szemlét kell tartanunk környezetete felett is.

Ez a környezet (milió), a kegyelmi élet szempontjából lehet kedvezőtlen, rossz. Ekkor a kegyelemnek felül kell kerekednie. Lehet azonban kedvező, jó és előnyös is. Két pólus esetén szükségképpen feszültség keletkezik. Ezt a helyzetet hivatott feltárni a következő két beszélgetés:

- mi és a világ (Szerepünk a világban),
- casco-biztosítás. (Közösség)

A cursillo befejező beszélgetése a „casco-biztosítás” folytatása, és hidat képez az utócursillóhoz:

- a negyedik, örök nap.

A keresztény élet kegyelmi élet. A kegyelmi élet nem más, mint részesülés az isteni természetből. Végül is mindennek Istent kell szolgálnia, és minden csak azért létezik, hogy Őt dicsőítse: Ő az Abszolút! A SZENT!

Isten terve azonban az, hogy „mindent Krisztusban, mint középpontban foglaljon össze, mindent, ami a mennyben és földön van” (Ef 1, 10). Ezért állítja a keresztény élet Krisztust maradéktalanul a középpontba. Ebben nyeri el a keresztény mivolt az értelmét, és a keresztény személy a végső célját.

Az elmélkedésekben – első este, majd minden reggel – ezt a kettősséget fontoljuk meg: Krisztus és a keresztény.

- Keresztény személyként: Ki vagyok?
Ismerd meg magad.
- Kicsoda Krisztus?
A várakozó Atya (A tékozló fiú).
- Miként néz rád Krisztus?
Krisztus három tekintete.
- Miként kell nekem Krisztust szemügyre vennem?
Krisztus alakja.
- Mit akar Krisztus tőlem? Milyen legyek?
Krisztus üzenete.

A kereszténységnek egyéb, többé-kevésbé lényeges igazsága az alábbi témákban kap helyet: pl. a végső dolgok a „kegyelmi élet akadályai”-ban, a mariológia a „kegyelmi élet”-ben, az ima a „hit”-ben és a „kegyelmi élet”-ben stb.

A beszélgetések részletes áttekintése

A cursillo előadásait (beszélgetéseit, vagy rollo-it = tekercs, amit kipergetünk) inkább elmélkedve (meditatív módon) mondjuk el. Talán inkább egy kép felvázolásához hasonlítanánk, amelyet szemlélünk (átélünk, körbejárunk), mint szigorú logikai rendben felépített okfejtéshez. Az összes témát egységes felfogásban kell megjeleníteni. Sok példát, hasonlatot, az alkalmazás módjait, tanúbizonyítást mondunk el.

A cursillo minden egyes beszélgetésének megvan az önálló célja, amit el akar érni, de az függ az előzőktől, és kapcsolódik a következőkhöz.

Szabályként – és áttekintésként – az egyes beszélgetéseknek az alábbiit kell tartalmazniuk, a következő reakciót kell kiváltaniuk, és a jelzett léggört kell kialakítaniuk:

Köszöntés (üdvözlés)

- Tartalom: - Mi a cursillo?
- Hogyan viselkedjünk a cursillón.
- Hatása: - Feszültség, várakozás, készenlét.
- Léggör: - Bizonytalan érzés: „Lássuk csak...!?”

Ismerd meg magad

- Tartalom: - A dolgokról el kell gondolkodjunk.
- Az önismeret jelentősége.
- Hatása: - Mindenki kezdeti nyugtalanság, és elégedetlenség ébred.
- Léggör: - Kezdjük meg a „magunkba szállást”! Mindenki kezdje meg azonnal!

A várakozó Atya

- Tartalom: - Krisztus valóban közel van.
- Barátsága tény!
- Mindent előre megbocsát.
- Hatása: - megismerkedünk Krisztussal úgy, ahogyan egy új ismerőssel az első találkozáskor.
- Léggör: - Felszabadító. Reményteli.

Krisztus három tekintete

- Tartalom: - Mindenkit felszólítunk, válasszon ideált.
- Milyen reakció lehetséges.
- Személyes viszonyunk Krisztushoz.
- Hatása: - Krisztus élő közelségbe került hozzám, érdeklődik irántam.
- Léggör: - Foglalkoznom kellene Krisztussal, vele szemben tanúsított magatartásommal.

Ideál

- Tartalom: - Az eszme (idea), a cél, az ideál fogalmának a tisztázása. (Az emberi mivolt nagysága.)
- Az ideál teszi emberré az embert. Fontossága.
- Hatása: - Elgondolkoztató, nyugtalan, forrongó.
- Léggör: - Sajátságos, szétszórt, támadó, közlékeny.

A kegyelem

- Tartalom: - A keresztény személy isteni, sőt „Isten”.
 - Isten gyermekei, Krisztus testvérei, a Szentlélek templomai vagyunk.
 - A szentek egyessége – Corpus Mysticum!
- Hatása: - Meglepetés, csodálat, tisztelet.
- Léggör: - Felszabadulás. Bizonyos vágyakozás.

A keresztény ember az Egyházában

- Tartalom: - Az Egyház: közösség, zarándok nép.
 - Az Egyház küldetése és feladata.
 A kereszténynek – Egyházként – küldetése és feladata van.
- Hatása: - Teljes, meggyőződéses „IGEN”
- Léggör: - Nyugodt, szinte unalmas, de helyeslő.

A hit

- Tartalom: - Kapcsolatunk Istennel: a hit, remény, szeretetben.
 - Isten és ember párbeszéde.
 - A személy felelőssége, amikor Isten kegyelme szólítja.
- Hatása: - Konkrét készség, hogy Istent, saját életünket, lelkiismeretünket komolyan vegyük.
- Léggör: - Fontolgtató, nyugtalan.

Jámborság

- Tartalom: - A hamis keresztény magatartásformák veszélye.
 - Az igazi jámborság, az evangéliumi élet.
 - Mindenki lehet „jámbor”.
- Hatása: - Valaminek történnie kell életemben.
 - Meglepetés, megfontolás: komolyan kell vennem.
- Léggör: - Nyugodt, erjesztő, kényelmetlen.

Krisztus alakja

- Tartalom: - Krisztus „az Atya láthatóvá vált jósága”.
 - Krisztus a Megváltó, az Út.
 - Krisztus alakja szimpatikus és vonzóan lenyűgöző
 - Krisztus él: barátai lehetünk!
- Hatása: - Csodálatos, öröm, szeretet, felszabadulás (hit)
- Léggör: - Öröm.

Elmélyülés

- Tartalom: - Az érés szükséges és fontos. Az odavezető út.
 - Elmélyülés és elmélyítés: a tanulás értéke és lehetősége.
- Hatása: - Az a meggyőződés: az érettség eléréseért, az elmélyülésért a legnagyobb érdeklődéssel kell dolgoznom!
- Léggör: - Elszántság: „Máris kezdem!”

Szentségek

- Tartalom: - A szentségekben valósul meg a keresztény élet.
 - Keresztényi életünket a szentségek jelölik!

- A szentségek, mint Egyház és közösség, amely a feltámadástól a paruziáig (Krisztus újra eljövételéig) zárandokol.
- Hatása:
 - Világossá válik a keresztény élet.
 - Teljes odaadás.
 - Eltökélt elhatározások.
- Léggör:
 - Mélyen megrendült. Csendes készenlét. Öröm.

Apostolkodás

- Tartalom:
 - Az apostolkodás elvei:
 - alapelvek,
 - gyakorlati elvek,
 - teendők.
- Hatása:
 - Meglep a lehetőségek új világa.
- Léggör:
 - A készenlétből fakadó, túlradó öröm.

A kegyelmi élet akadályai

- Tartalom:
 - A hétköznapi veszélyei.
 - A védekezés eszközei.
 - Nélkülözhetetlen eszközök.
- Hatása:
 - Újabb indítás.
 - Szilárd eltökéltség.
- Léggör:
 - Természetes magatartás.
 - Meghatottság.
 - Öröm.

A kereszténység gerince

- Tartalom:
 - Elkerülhetetlen, magunkra kell vállaljuk a felelősséget.
 - Az egyéniség, és egyéniségek szükségszerű értéke és jelentősége.
 - A bátorság és elszántság, hogy elkötelezzük magunkat, szükséges és döntő.
- Hatása:
 - Meggyőződés és elhatározás: Valamit tennem kell!
- Léggör:
 - „Álmok”: a világ megváltozhat és meg is fog változni!

Krisztus üzenete

- Tartalom:
 - Krisztus küld az apostoli munkára. Nem magánügy.
 - Az apostolkodás lényeges feltétele: küldetés.
 - Bizalomteljes magatartás az apostolkodásban.
- Hatása:
 - Vonzódás Krisztushoz (szimpátia).
 - Határozottság.
 - Készenlét.
- Léggör:
 - lelkes, örömteli.

Szerepünk a világban

- Tartalom:
 - A világot ismernünk és szeretnünk kell.
 - Fontos a prófétai feladat: Meg kell magyaráznunk az idők jeleit.
 - A világ az emberré válás térsége és közege, ezt váltotta meg Krisztus.
 - A világ olyan tárgy, amelyet szeretnünk és kereszténnyé kell tennünk.

- Hatása: - Vidám elszántság, hogy munkába álljunk.
 Léggör: - Vidám türelmetlenség.

Kegyelmi élet

- Tartalom: - Szükséges és fontos, hogy a gyakorlati szándékainkat megfogalmazzuk, ugyanis ezekből épül fel a keresztyén élet.
 - A vallásos életben kellene, és nagy a jelentőségük a konkrét gyakorlatoknak.
 - Gyakorlati részletek (Terveim).
 Hatása: - Mindenre „IGEN”
 Léggör: - Készenlét (ugrásra kész).

Casco-biztosítás (nálunk „Keresztyén közösség”)

- Tartalom: - Az állhatatosság kegyelem.
 - A természetes és természetfölötti segítség
 -A csoport és a csoporttalálkozók fontossága, értéke, szükségessége.
 Hatása: - Maradéktalan odaadás, tökéletes „IGEN”.
 Léggör: - Tökéletes öröm.

A negyedik, örökké tartó nap

- Tartalom: - A cursillo utáni cursillista arcvonásai.
 Hatása: - Eleven, gyakorlati elképzelés.
 - Utolsó, eltökélt szándék.
 Léggör: - Tökéletes öröm.

Az ima

Istennek nincsen szüksége imánkra, hogy szeressen bennünket. Az „Isten szeretet. A szeretete ebben mutatkozik meg: Nem mi szeretjük Istent, hanem Ő szeretett minket... Isten előbb szeretett minket” (Jn 4,8.10.19). Isten végtelen, és szeretetében is végtelen! Végtelenségének nincs másra szüksége, csak arra az okra, hogy szeressen. Imánkra sincs szüksége!

Annak ellenére, hogy nincsen szüksége imánkra: akarja és várja imáinkat. Bökezűségét is imáinkhoz kapcsolva akarja kimutatni. Minthogy minden ima találkozás, párbeszéd a Végtelennel, minden ima jellege alapvetően imádás. Krisztusban azonban az Isten „emberiessé” is lett. Istent imádó alapmagatartásában az ember megteheti, hogy Isten színe előtt az imájában barátként, bizalommal, sőt családias meghittséggel úgy viselkedjék, akár egy kisgyermek.

Aki hisz a Bibliában, annak hinnie kell az imában és annak hatalmában is. „Szüntelenül imádkozzatok!” (1Tessz 5,17) – figyelmeztet Pál. „Egyszer példabeszédet mondott” – Jézus – „nekik arról, hogy szüntelen kell imádkozni, és nem szabad belefáradni.” (Lk 18,1). „Mondom tehát nektek: Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek, és ajtót nyitnak. Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál és a zörgetőnek ajtó nyílik. Ha pedig valakitől közületek kenyeret kér fia, talán követ ad neki? S ha halat kér, talán kigyót ad hal helyett? Vagy ha tojást kér, skorpiót ad neki?” (Lk 11,9-12)

A cursillo a keresztyénység sajátosságának élményeként, az ima légkörében bontakozik ki, és az imán keresztül akarja elnyerni Isten segítségét és erejét.

Az egész cursillo az Istennel történő találkozás, és a Krisztussal való barátság légkörében teljesedik ki.

A cursillo nagyon komolyan veszi Krisztus szavait: „Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). A cursillisták egymásért – főként a cursillo alatt a résztvevőkért – mondott imáját bizalmas szóval jelölik: „imaháttér” („Nachshub” = utánpótlás az arcvonatra). Az „imaháttér” a „communio sanctorum” – „szentek közössége” – titkának spontán kifejezése. A kegyelem, az Isten szeretete, amely szívünkbe öntetett, közösségként ragad meg bennünket. Hitünknek egyik ténye, hogy a kegyelmi élet erei összekötnek bennünket; és hogy a szeretetet, vagyis Isten kegyelmét továbbadhatjuk, és tovább is kell adnunk. Egy-egy cursillót, mindig a testvérek százainak és ezreinek keresztény barátságából fakadó imája támogat. E nélkül cursillót még csak el sem kezdhünk, e nélkül azt egyáltalán nem is nevezhetnénk cursillónak.

„VI. Pál szavait alkalmazhatjuk a cursillóra: „Az Egyház imaközösség. Az Egyháznak ez a mélyen vallásos ismertető jegye hozzátartozik lényegéhez és életéhez. Mivé lenne ima nélkül az Egyház? Mivé lenne a kereszténység, ha nem tanítaná meg az embereket, hogyan vehetik, és hogyan kell felvenniük a kapcsolatot Istennel? Ebben az esetben a kereszténység csak emberbaráti, vagy csupán világi társaság lenne!”

Határozottan le kell szögeznünk, hogy az ima a cursillo céljának eléréséhez – természetfölötti síkon – a legfontosabb eszköz, amivel számolunk. A keresztény közösség – a cursillo előtt és alatt – intenzíven imádkozik, éppen így imádkoznak a munkatársak is. A cursillo folyamán ismételten visszatérnek az imához, hogy a problémákat és nehézségeket megoldják. A munkatársak egész életükben az imádság emberei.

A munkatársegyüttes a cursillo során úgy tanít imádkozni, hogy maga imádkozik. Ami pedig ennél fontosabb: minden munkatárs és az egész team imádkozik a cursillóért – előtte is és utána is – mert erre ösztönzést éreznek. Már a cursillo előtt a munkatársegyüttes imaközösséget alkot. Mivel a munkatársegyüttes csoportot képez, imája közösségi értelmet nyer, és legyőzi az individualizmust.

A cursillo lépésről-lépésre, és olyan mértékben, ahogyan kibontakozik, válik mind jobban és jobban imaközösséggé. A cursillo alatt imádkozunk, és megtanulunk imádkozni. Lehet, hogy eleinte ez a kis imaközösség csak a munkatársegyüttes tagjaiból tevődik össze, de tanúságtételük, és az előadott tanítás a közösséget egyre gyarapítja, míg az összes cursillista tagjává nem válik. Végül az ima lesz az, ami összeköt mindenkit, mindenkivel.

Bár igaz Krisztus ígérete, hogy a közös ima különösen hatékony, tudnunk kell azonban azt is, amit VI. Pál mondott: a vallásos élet felszínessé válhat, ha az ima két lényeges ismérve hiányzik: a bensőségesség és a személyes jelleg. Fontos, hogy elsajátítsuk a benső és személyes imát.

A cursilloban nagy súlyt helyezünk az ima bensőséges jellegére. A személyes, elmélyült ima megakadályozza, hogy a közös és liturgikus ima pusztán formális gyakorlattá és felszínes szertartássá váljék.

A cursillo azonban intenzíven ápolja a liturgikus imát is, abban a tudatban, hogy a misztikus test tana alapján minden cselekvés, amelyet a kegyelem állapotában hajtunk végre, az egész test cselekedete. A cursillo a résztvevőket arra tanítja, hogy a liturgiából merítsék ki mindazt a gazdagságot, ami abban fellelhető. A cursillo az imának különböző formáit tárja fel: egyénit és közöset, személyeset és liturgikusot...

Ima alatt természetesen azt értjük, hogy Istennel barátként érintkezünk. Ez azonban semmiképpen sem jelentheti, hogy a testvérek felé, a világunk ügyei felé, nincsenek kötelezettségeink. Ellenkezőleg, éppen ez a kötelezettség az ima egyik legszebb gyümölcse. A cursillo során ilyen értelemben alapozzuk meg az imát: Krisztus imádkozott, imádkozva tanított imádkozni, hangsúlyozta az ima fontosságát, és megígérte hatékonyságát. A szakrálist lehántókkal és a horizontális tendenciát hangoztatókkal szemben a cursillo megőrzi az imádságba vetett hitet. Hisz hatalmában, és tudja, hogy tőle függ az a gyümölcs, amit Isten ad

azoknak, akik könyörögnek.” (Ideas Fundamentales del Movimiento de Cursillos de Cristiandad, 152-154. old.)

A cursillo munkatársai

A cursillót a munkatársegyüttes tartja, amely papokból és laikusokból áll. Feladatuk, hogy a cursillo gördülékeny és jó lebonyolítását megszervezzék, a beszélgetéseket megtartsák.

Alapjába véve azonban a résztvevőkkel olyan egységet alkotnak, amelyben a feladatokat és a felelősséget a cursillóért teljesen átruházzák a résztvevőkre is, hogy végül, főleg a cursillo végén aligha érzünk különbséget a munkatársak és a résztvevők között.

A munkatársegyüttes képviseljen egy már megvalósult cursillót: elvégezték, sőt, már az utócursillót is élük. A súlyos és döntő feladatuk, hogy természetes módon saját maguk kovászaként hassanak, úgy, hogy a többieket is kovásszá erjesszék.

Elsősorban azért felelősek, hogy tanúságtételükkel hassanak.

Tanúságtétel

Krisztus felszólította tanítványait, hogy mindazt, amit titkon hallottak, hirdessék a háztetőkről (vö. Mt 10,27). A János evangéliumban ez áll: „Mindaz, aki gonoszsgot tesz, gyűlöli a világosságot, és nem megy a világosságra, hogy nyilvánosságra jussanak tettei. De aki az igazságot teszi, a világosságra megy, hogy nyilvánosságra jusson: tetteit Istenben művelte” (Jn 3,20-21).

A tanúságtétel annyit jelent, hogy nem csak valamit közlünk a másikkal, hanem szavatoljuk a mondottak igazságát, vagyis biztosítjuk az illetőt: a közöltek értékesek, igazak és döntők. A címzett nem ismeri közvetlen tapasztalatából a tényeket. A tanúnak tehát saját személyében kell őt meggyőznie, saját karizmája által, saját életvitelével, példájával. Mivel pedig Isten az élet, az élő, a lét forrása, azért a hit közlésében meghatározó a hívő eleven tanúságának a szerepe. „Fides ex auditu” (= a hit hallomásból terjed) – a hitet egyik ember közli a másikkal.

„Bizonyosság és tanúságtétel, ez a magva a hit megvallásának. A szavakat a jogszolgáltatásból kölcsönöztük, törvényszéki ízük van. Ebben a formában találkozunk velük már az Újszövetségben: a küldetés Lukácsnál parancs, nem különben az Apostolok Cselekedeteiben és János Jelenések Könyvében. Közlik, hogy bíróság előtt kell kötelező vallomást tenniük mindarról, amit ki-ki átélt, és amiről hitelesen be tud számolni. A hittanúja a világ fóruma előtt áll. Ki kell állnia. Köteles tanúvallomást tenni. Fontos ez az emberek szempontjából. Jogosan megkövetelhetik, mert a hit kihívás a józanész felé, az élet döntő kérdésében, amely a halál csíráját hordozza. A világról van szó, amely meg akar valósulni, de képtelen rá. Számot kell adnia a reményről, amit magában rejt és amit a tapasztalat nem igazol. (1 Pét 3,15). Ezzel azonban még nem mondtunk el mindent a tanúságtételről. Az elkötelezettség a hű és igaz tanú titkából fakad, (Jel 1,5; 3,14), 'aki Poncius Pilátus előtt tanúságot tett az igaz hitvallás mellett' (1Tim 6,13; vö. Jn 18,37). Az ítélőszék, amely előtt tanúságot tesz, kettős arcú: a világ ítélőszéke, amely Isten küldöttjét színe elé idézi, de még inkább Isten ítélete a világ felett. A hívő Jézus Krisztusról tett tanúsága is ilyen veretű: sugározni kell a győzelem reményét, amely a feltámadt keresztfeszítetből árad, és ugyanakkor érzékelteti a hit tehetetlenségét a világ hatalmasaival szemben. De itt és ott is, a vallomást tevő hívő már nem magáért áll ki, hanem Jézus ügyéért. Már nem képviseli ezt vagy azt a véleményt, hanem Jézus személyét és ügyét. Nem tartozik többé egyik vagy másik párthoz, hanem az Egyházhoz, amelyben Jézus küldetése tovább él. Miként az őskeresztény tanúk (görögül „martyrs”) sem voltak magán személyek, hanem az Egyházat, a hívők

közösségét képviselték. A mártír-akták az Egyház dokumentumainak számítottak. Tehát a hit minden tanúja, olyan mértékben távolodik el önmagától, amilyen mértékben azonosul „Jézus-tanúval” (a Jellel). Valamennyien Egyházzá válnak, és már csak egyetlen Úr elkötelezettjei”. (Friedrich Wulf: Geist und Leben, 46. évf. 3. sz. 163-164. old.)

A cursillo mozgalomban a tanúságtétel, mindig központi szerepet játszott. A cursillo ugyanis a kereszténységben, annak sajátos lényegét akarja átélteni. A kereszténység igazságaihoz, amelyeket a cursillo során élénk tárnak, eleven tanúságtétel kapcsolódik. A tanúságtétel hitelessége az igazság birtoklásán, az igazság következetes átélésén alapul. A cursillo folyamán szerzett tapasztalatok, döbbenetes meggyőző erővel igazolják, hogy a munkatársak tanúságtétele mennyire fontos és döntő. Nem emelhetjük eléggé ki, milyen lényeges, hogy a munkatársak hiteles, keresztény egyéniségekké fejlődjenek.

A cursillóban a tanúságtételnek akkora a jelentősége, amit tudatosan hangoztatunk és megerősítünk, hogy sokan úgy vélik, ez a cursillo erőforrásának egyik döntő eleme.

„Ez a tény, mindig lényeges volt. A cursillo munkatársai állandóan szem előtt tartják Szent Pál szavát: 'Tanításom és igehirdetésem bizony nem az (emberi) bölcsesség meggyőző szavaiból állt, hanem a Lélek és az erő bizonyításából, hogy hitetek ne emberi bölcsességen, hanem Isten erején alapuljon.' (1Kor 2,4-5)

A cursillóban tanúságot tesz: az előadó, a munkatársak együttese, és a cursillón kívül lévő keresztény közösség, akik imahátterükkel és a záróünnepségen (avató ünnepségen) való részvételükkel együttműködnek a cursillóval. Ezen a módon kap erőre az ige, és a tanúságot el fogják fogadni a résztvevők, mert azt éljük, amit hirdetünk.

A cursillót bátran hasonlíthatjuk össze: egy új teremtéssel, a Krisztusban történő újjászületéssel, a keresztény mivolt éltető közlésével. Ezt az újjáformálódást az igazi fertőzés idézi elő, az eleven kapcsolat a kisközösséggel, vagy – ami ugyanaz – az Egyházzal, amely itt és most, a munkatársak közös tanúságtételében jelen van” (Ideas Fundamentales del Movimiento de Cursillos de Cristiandad, 143-144. old.).

A közösség

Mondjuk ki – bármilyen abszolútnak is tűnik – Krisztus Lelke a közösség. Isten közösség: Atya, Fiú, Szentlélek. Mivel pedig a közösség lényegét nem a sokféleség, hanem az egység határozza meg, Isten közösség, mert a Szentháromság titkában EGY Isten. Krisztus ismétli és hangsúlyozza, hogy egy az Atyával, az Atya akaratát cselekszi, mindazt továbbadja, amit az Atyától hallott. Hozzáfűzi még: amikor Lelke eljön, mindenki meg fogja érteni mindazt, amit hirdetett. Üzenetének mindig a szeretet marad a középpontja: „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szeretlek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34).

Az Egyháznak mindezt tükröznie kell: „Atyám... egyek legyenek, amint mi egyek vagyunk” (Jn 17,22). „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,35). Az Egyház „lénye” abban fejeződik ki, hogy eltölt bennünket Krisztus Lelke. Egyetlen egységgé leszünk vele, „azonossá”, vagyis általa istenivé válunk, és egy osztály nélküli társadalomban a testvérekkel egyetlen egységet alkotunk. – Ha tehát az Egyház meg akarja valósítani Krisztus Lelkét, akkor közösségi életet kell élnie. Az Egyház vitathatatlan tanúsítványa, bizonyítványa a közösség tanúbizonysága lesz, amíg csak a világ nem kényszerül azt mondani: „Lássátok, mennyire szeretik egymást”. (vö. ApCsel 2,44k)

Az elmúlt évtizedekben az Egyház képe Krisztus misztikus testeként került az egyházi iratok és a teológiai értelmezés előterébe, a II. Vatikáni zsinat után az Egyházat előszeretettel szemlélik Isten népeként, Krisztus családjaként. Az Egyház egész története során tudatában volt (és van) annak, hogy őt a zarándoknép egészeként Krisztus Lelke hordozza.

Istennek, így meghatározott népét, nem csak Krisztus láthatatlan Lelke vezeti és tartja össze, hanem annak – Krisztus akarata szerint – igazi, látható családot is kell alkotnia. Láthatóvá kell válnia annak, ami az első keresztény egyházközségben látható volt: „A hívők sokaságának egy volt a szíve-lelke.” (Ap Csel 4,32)

Úgy véljük, hogy e tényekben való elmélyülés, mindig is meghatározó fontosságú volt. Most pedig a cursillo számára nagyon aktuálissá vált, részben, mert ez egy Egyházon belüli mozgalom, amely az egész Egyházat meg akarja mozgatni, részben pedig módszerként is, a mozgalmat szolgálva, nagy erőket szabadít fel.

Sokan a cursillo hatékonyságának nagy titkát abban látják, hogy az a közösség valósul meg benne, amit Krisztus akart Egyházában létrehozni. Kétségkívül a cursillók összességükben a lelkipásztorkodás eszközeiként működnek. Ez az összesség, azonban sehol sem fejeződik ki annyira jellemzően, mint éppen az Egyházban, mint közösségben. Egyik zsinati szakértő mondta egyszer: „Ha a keresztényeknek egy kis csoportja az Egyház közösségét akarná megvalósítani, többet érhetne el, mint a teológia összes professzora”. (O. Semmelroth). Nos, a cursillók éppen ezt célozták meg: élő Egyház akarnak lenni, hogy a megélt egyházi közösség jellé váljék az egész világ számára.

Ebből a szempontból a cursillo három szakaszát különböztetjük meg: az első szakaszban kialakul, és összekovácsolódik egy közösség; a második szakaszban a közösség „szentséggé” (szakramentummá) lesz; és a harmadik szakaszban a közösség – katolikus értelemben – odaajándékozza magát „szentségként” az egész Egyháznak és az egész világnak.

Aki nem ismeri a cursillót, mindenképpen megkérdezhetné, hogy az egyes szakaszok meddig tartanak? Ha pedig azt válaszolnák, hogy mindegyik szakasz egy-egy napig tart, bizonyára nem hinné el. Mindezt ilyen rövid idő alatt elsajátítani emberfölötti követelmény. Ez igaz! Ezért kénytelen a cursillo is az emberfölöttihez folyamodni. Nem nélkülözheti az imát és az imahátteret. Sőt, tovább menve: Istent nem szabad megkísértenünk. Ha pedig Istent imánkkal kísértenénk meg anélkül, hogy megtennénk a magunkét, az istenkáromlás volna! Közösséget csak úgy lehet létrehozni, ha már rendelkezésre áll a közösség. Gyakorlatban ez annyit jelent, hogy a cursillo résztvevőinek legalább egy csoportjától – a munkatárs együttestől – elvárjuk és megköveteljük, hogy már régebben, a cursillo előtt élje az Egyházat, sugározza a családot!

A cursillóban minden a közösséget szolgálja és arra irányul, mert Isten közösség, és a kegyelem is közösség.

A cursillóban minden a közösség légkörében és élményében zajlik le: a beszélgetések, a személyes érintkezés, a megbeszélések (viták, négy szemközti lelkibeszélgetések). Régi tapasztalat, hogy a cursillo akkor kerül veszélybe, ha a közösség kialakulása és a közösség élménye akadályokba ütközik. De fordítva is áll: ha a cursillóban igazi közösség jön létre, akkor a cursillo gyümölcsei biztosítottak, még abban az esetben is, ha módszerének egyéb részletei nem gördülnek kifogástalanul.

Az öröm

Az öröm fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. Egyaránt fontos a test és a lélek, az emberi és a keresztény élet szempontjából. „Az öröm légkörében, minden folyamat (történet, esemény), könnyebben bonyolódik le, mert kevesebb belső súrlódással jár. A mirigyek, amelyek hatóanyagaikat közvetlenül a vérbe juttatják, összhangban dolgoznak, ezért a testi görcsök és lelki szorongás az oldódás elől kitérnek. Aki örül és vidám, közelebb áll a valósághoz, elérhetőbb a vigaszra, nyíltabb, nyugodtabb, tökéletesebb.” (Dr. Georg Volk: Arznei für Leib und Seele, 68. old.) Szellemesen, melegen és mélyen ecseteli Guardini az öröm jelentőségét és erejét: „Aki jókedvű, annak mindenhez jó a kapcsolata. Teljesen csak ő látja a szépet. Ami nehéz és kemény, azt erői próbájaként fogja fel: megragadja és legyűri.

Önfeledten ajándékoz minden embernek, és közben nem lesz szegényebb. Szíve annyira nyílt, hogy hitelesen tudja felfogni a dolgokat.”

Ha a fenti két megállapítást előrejelzésként szemügyre vesszük: „... aki örül, az a valósághoz közelebb áll, a Lélek számára elérhetőbb...” és „... aki jókedvű... annyira nyíltszívű, hogy helyesen fogadja el a dolgokat...”, akkor könnyen beláthatjuk, hogy a kereszténység üzenetének befogadására mindenképpen az öröm az alkalmas és a helyes magatartás és légkör.

Ezért az öröm a cursillónak egyik legmarkánsabb vonása, nem csak lélekben és belsőleg, hanem abban is, hogy külső segítséget ad az örömhöz. Mivel pedig a cursillo módszer, ezt az örömet beépítette pilléreként metodikájába. Tréfák, énekek, vidámság nélkül nem képzelhető el egy cursillo, sőt elviselhetetlen lenne. A cursillo tisztában van azzal, hogy az öröm forrasztja igazán egyé a közösséget, hogy a jókedv játszva átlépi az akadályokat, hogy a vidámság teszi igazán szeretetre méltóvá a szeretetet. Bonnín, a cursillo egyik alapítója, arra a kérdésre, hogy mi a cursillo, így felelt: „a keresztény mivolt örömteli továbbajándékozása!”

Az egész

Nem hangsúlyozhatjuk eléggé: a cursillo egyetlen egység, egységes egész.

Egyetlen egész, a sokrétű különbözőségében is.

Amikor a részleteket szemléljük, ne feledjük el soha, hogy azok csak részecskéi az egésznek. És erről az egészről van szó!

Nyugodtan állíthatjuk, hogy a cursillo a három nap alatt szüntelen ismétli Krisztusnak álmodó, ébresztő kiáltását. Vannak, akik valamelyik kiáltásra azonnal eszméletre ébrednek, talpra ugranak. Másokra a cursillo egésze gyakorol ilyen hatást. De mindenkinél – végső soron – a kegyelemé lesz a döntő szó.

UTÓCURSILLO

A cursillóban kezdettől fogva megkülönböztettük az előcursillót, cursillót és utó cursillót. A cursillo három napján egyetlen célt irányzunk meg: gerincet akarunk adni a kereszténységnek, és ezen a módon közvetíteni akarjuk az evangéliumi megváltást az egész világnak, amire azonban csak a cursillo után kerülhet sor. Ebből a szempontból a cursillo három napja az utó cursillót szolgálja.

Egyes esetekben az utó cursillo jelentősége más. A magvető példabeszéde alapján azt mondhatnánk, hogy a magvető a magot a cursillo három napja alatt kiszórja. A vetés kikelését, sarjadását, szárba szökkenését előre nem lehet kiszámítani, megjósolni. A tapasztalat azt mutatja, hogy a cursillistánál csak az utó cursillóban sarjad ki a vetés.

A cursillo mozgalom sajátos, sőt kimondottan kényes valami az Egyházban. A cursillo első éveiben komolyan felmerült a kérdés, hogy vajon a cursillo egyáltalán önálló mozgalom-e? Csak VI. Pál pápa 1966. május 29-én, az első világultreyán, Rómában mondott beszédében szólt nyíltan a cursillo mozgalomról. A vita ekkor némult el. Azóta a kifejezés közkezen forog, és senki nem tesz fel kérdéseket. Az alapítók és a cursillót jól ismerők, világosan kimondják és állítják, hogy a cursillista nem csodabogár, hanem egy keresztény hívő.

„A mallorcai alapítók mindig különös kötelességüknek tartották, hogy a résztvevőket ne illessék megkülönböztető elnevezéssel, amely azokat megkülönböztetné a többi keresztény egyesülettől. Egyszerűen cursillistáknak (azaz a kurzuson résztvetteknek) nevezték őket, elkerülve a későbbi kisértést, hogy betokosodjanak, vagy új egyesületet alapítsanak.

Mi a kereszténység kovásza vagyunk.

A 'cursillista' olyan szó, amelyet dialektikus terminológiával 'nomen sine re' (tárgytalan név) jelölnek meg. Önmagában értelmetlen. Cursillisták akkor vagyunk, ha azt, amit a cursillóból magunkkal hoztunk és átéltünk, megvalósítjuk.

A cursillista keresztnéve 'keresztény', családi neve pedig 'katolikus'. Nem törekszenek se többre, se kevesebbre, mint arra, amit tőlük a kereszténység elvár és számukra lehetővé tesz. Juan Capó írja: 'A cursillo lelkiségét keresztvási lelkületnek nevezzük...'"(J. N. Pujadas: Fermento de Cristiandad).

Miután a cursillista (a cursillón résztvevő) három nap után hazatér, mindazt, amit a cursillo akar, meg kellene valósítania a keresztény hitközösségben és azon keresztül. Sem többet, sem kevesebbet! Ha a cursillo mozgalom új áramlat az Egyházban, akkor csak abból a szempontból az, hogy kitérve karjait, igyekszik az Egyházban mindent magával sodorni, és az Egyházat mozgásba hozni, vagy a tökéletesség felé tartó lépteit meggyorsítani.

Az élet azonban mégsem ilyen egyszerű.

A hazatérő cursillista nem egykönnyen talál rá keresztény egyházközségekre – főként nem közösségként. Sokszor elbizonytalanodik. A cursillo három napja ugródeszka. A „cursillo” nem húzódhat vissza az utócursillo folyamán, és nem mondhat egyszerűen le a cursillistákról.

A cursillo három napja alatt azt ajánljuk a résztvevőknek, hogy az állhatatosság és apostolkodás bevált támaszait vegyék komolyan. Minden egyházmegye azon fáj, hogy még egyéb, konkrét segítséget is nyújtson. A konkrét intézmények azonban támaszok a cursillista részére, mindig csak kiegészítő jellegűek.

A cursillo mozgalom három nagy, klasszikus intézménye az egész világon:

1. A kis lapocskák (szárnyas oltár): „Terveim a vallásos élet kibontakoztatására.”
2. A keresztény baráti körök (amelyek önmagukban nem a cursillo intézményei, de a cursillo tapasztalatai alapján dolgozták ki és állították össze ezek konkrét megsegítését).
3. Ultreyák.

Terveim a vallásos élet kibontakoztatására

A cursillo három napjának vége felé a résztvevőknek azt ajánljuk, tegyenek a „negyedik, örökké tartó nap”-ra konkrét elhatározásokat. A szándékok könnyebb megfogalmazására, hogy áttekinthető alakban rendeződjenek, a résztvevők előre elkészített nyomtatványt kapnak az ún. „szárnyas oltár” (három részből álló lapot), amelynek felirata: „Terveim a vallásos élet kibontakoztatására”. Valójában ebben a cursillisták figyelmét a már bevált segítségekre és a keresztény életben használatos gyakorlatokra irányítjuk.

Terveim

A lapocskák mélyebb értelme nem a külső gyakorlatokban rejlik, még csak az elhatározásokban sem. Ezt egyébként a címe is világosan kifejezi: „Terveim a vallásos élet kibontakoztatására”. A keresztény mindig a megtérés állapotát éli. Útja szakadatlan kibontakozás (megváltozás). Célja a „krisztusi nagykorúság” elérése. Minden ember azt tapasztalja: megváltatlan és személyének kiteljesedése végül is a hittől függ. Ezt a bőséget foglalja össze a cím.

Kegyelmi élet

Ez a címe annak a beszélgetésnek, amit a cursillo harmadik napján tartunk, és ennek keretében szó van a „Terveim” lapocskáról is, értelméről és tartalmáról. Amit azonban a beszélgetés megcéloz, az első sorban nem abból áll, hogy elhatározások tömegét ajánlja, hanem megmutassa: Isten kegyelme, Isten barátsága, amely eltölt bennünket, egész életünket

megváltoztatja. Éppen ezért az egész magatartásunkat a szeretet párbeszédében az Isten kegyelmére kell irányítanunk. Ehhez támogatásra van szükségünk. Életünket meghatározza az anyag, az idő és a tér. Ezért a törekvéseinket a lapocskán is rögzítenünk kell. Jelszóként ott találjuk Szent Pál szavát: „a Lelket el ne fojtsátok!” (1Tessz 5,19).

Nem a törvény szellemében! A Lélek szabadságában!

Szent dolgok esetén is, mindig leselkednek ránk veszélyek. A cursillistáknál gyűjtött tapasztalatok megmutatták, hogy a jó szándék és az elhatározás papírra vetése mellett is fennforog a veszély: könnyen elhitetjük magunkkal, minden rendben van, hiszen becsülettel teljesítjük a felírtakat. Egyrészt az elhatározások törvényhű betartása fél meggyőződéssel vagy lélektelenül, bizonyos esetekben teljesen negatív hatást váltanak ki. Másrészt tudatában kell lennünk, hogy elhatározásaink nem parancsok, hanem csak szeretetünk eltökéltségét hivatottak igazolni. Ezt világosan kiemeli a lapocskák címe alatt a magyarázó szöveg: „Elhatározásaim nem jelentenek sem törvényt, sem parancsot. Azokat szeretetből és a lélek által követem”.

Három láb

A cursillo mozgalom egész módszere, egyfajta „három ütemet” követ: kegyelem, elmélyülés, cselekvés. Néhol ezt „suszterszéknek”, három lábnak nevezik. A három láb a stabilitást jelképezi, a három szilárd oszlopot, amelyen egész vallásos életünk nyugszik. Persze egy élő szervezetet nem lehet egyszerűen három részre bontani (miként a székre is csak akkor lehet ráülni, ha egyformán megvan mind a három lába). A vallásos élet eleven szervezetében sem lehet egykönnyen az imát az elmélyüléstől, vagy az apostolkodást az imától és elmélyüléstől elválasztani. Azt mondják: az ima a leghatékonyabb apostolkodás. Egy órányi elmélyülés, megfelel egy imaórának. A testvérekért végzett munka a legszebb imádság. És mégis ennek a hármás ütemnek van bizonyos jelentősége, mert világosságot teremt, és lehetővé teszi a személyes és közös ellenőrzést. Így a „Terveim” három oldala eszerint épül fel, amit főként imának, elmélyülésnek és apostoli cselekvésnek nevezhetnénk.

A. Imaélet

A krisztushoz kötődés első helyét a szentségi élet foglalja el. Az Eucharisztia ugyanis a központi szentség, és a keresztény életnek középpontja. A bűnbánat szentsége tulajdonképpen a szakadatlan megtérés szentsége, a keresztséggel együtt. Egységet képez velük Isten ígéje, amit elsősorban a Szentírásban találunk meg. Origenész azt mondta: aki a Szentírást azért olvassa, hogy Isten szavát befogadja, az szentséget vesz magához. A nap megszentelésével (reggeli ima) adott az esti hálaadás is (esti ima). Ehhez járul a Legszentebb meglátogatása, az Atya dicsőítése és a máriás ima (szentolvasó).

B. Vallásos elmélyülés

A vallásos elmélyülés nem elméleti, racionális tanulmányt jelent (vallásos anyagok elsajátítását). Vallásosan elmélyülni annyit jelent: megengedjük, hozzájárulunk, hogy a hit tényei életünk, személyi létünk mélységeibe leszivárognak, de azt is, hogy hitbéli ismereteinket elmélyítsük. Ezért találjuk a „Terveim” második lapján: az elmélkedést és szemlélődést (a cursillistának mindkettőt meg kellene ismernie és gyakorolnia), a lelkiismeretvizsgálatot, a lelki vezetést, a csoportot és ultreyát, végül a gyakorlati tanulást (jóllehet itt sem közvetlenül intellektuális tevékenységről van szó), amihez segítségül a könyvek és a folyóiratok szolgálnak. A felsorolás hűen tükrözi, hogy mit is értünk vallásos elmélyülésen.

C. Apostoli bevetés

Mivel a keresztyén számára az apostoli munka természetes, és mert a lapocska nem akarja egy egyesület, kötelezettségeket tartalmazó, határidőnaplóját helyettesíteni, ezért ezen a harmadik oldalon azok a területek szerepelnek, ahol a keresztyének valamiképpen közvetítenie kell az evangéliumot. Ez az oldal az apostolkodáshoz egy sor útjelzőt akar felállítani, de szeretne segíteni abban is, hogy önmagunkat (a csoporttalálkozón is) ellenőrizhessük.

Az ember felelősséggel tartozik elsősorban – általában – a saját családjáért. Az emberek legtöbb idejüket azonban a munkahelyükön töltik (hivatásukban). A keresztyén ettől függetlenül úgy érzi, hogy egy eucharisztikus közösséghez tartozik. Ez rendszerint egy-egy plébánián alakul ki. Tágabb értelemben a keresztyén közösség magába foglal minden embert, mindenek előtt az ínséget szenvedőket. Ahol jelen van bárhol is egyetlen keresztyén, ott egy apostol van jelen. Krisztus és az Egyház azonban azt is akarja, hogy az evangéliumért közösségként is lépünk fel. Ezért áll a harmadik oldalon: az apostoli munka a családban, a munkában, az egyházközségben (plébánián), egyéb helyen, a szükségét szenvedők között, egyéni ill. közösségi síkon.

A csoportélet tíz szabálya

A „szárnyasoltár” első oldalán, a jobb mezőben foglal helyet a „csoportélet tíz szabálya”. Ez a keresztyén baráti csoport lélektanának és működésének összefoglalása és alkalmazása.

A csoporttalálkozó menete

A tapasztalatokra építve felvázoltuk a heti csoporttalálkozó menetét. Ez nem csak a vallásos életet segíti, hanem rövid idő alatt átélhetjük a mélyebb találkozást is. Ha szokássá válik a két szélsőség egyike, vagyis ha részben szolgai módon követjük, másrészt esetleg elbogatellizáljuk a tervezet pontjait, ez rossz, és veszélyezteti a csoporttalálkozó és a keresztyén baráti csoport értékessé válását és létét.

A csoporttalálkozó menete a cursillo „három ütemét” követi.

A Szentlélek segítségül hívása (1) után, megvizsgáljuk az imaéletünket (2), és arról a „Terveim” alapján beszámolunk; azután kerül sor a hitélet elmélyítésére (3); végül az apostoli munkára (4). Ehhez csatlakoznak az apostolkodás egyes pontjai: apostoli kudarc (5), ill. siker (6); a csoport következő heti apostoli tevékenységének felvázolása (7).

Krisztus élményem az elmúlt héten (8): itt olyan tudatos, belső élményről van szó, amelynél különös módon – lelkileg tudatosan – kapcsolatba kerültem Krisztussal.

Ha a következő hétre a csoport közös programot készít (10), hogy ezzel a barátságot erősítse, akkor a következő pont is természetes: beszámoló az elmúlt heti, közös csoportprogramról (9).

Záró imaként a cursillisták kedves imáját az „Úton Isten felé”-ből vesszük: „Ima azokért, akik Krisztust nem ismerik” (11). Végül a 12. pont emlékeztet, hogy természetes, baráti kötelességünk, hogy érdeklődjünk az után, aki ok nélkül hiányzott, és szükség esetén segítsünk.

Krisztus számít rád

A mondás: „Krisztus számít rád!” – ne maradjon csak „szép szó”, hanem ébressze fel, és tartsa ébren mindnyájunkban a tényt, hogy Krisztus él, valóban vár és számít ránk.

A KERESZTÉNY BARÁTI CSOPORT

A csoport, a magyar értelmező szótár szerint: „Valamilyen tekintetben, valamilyen szempont szerint együvé tartozó személyek vagy dolgok összessége. Valamely feladatra egységbe tömörült, szervezett alakulat.” Ezt kiegészíthetjük azzal, hogy a csoport azonosan gondolkodók köre.

Mi a csoport?

A csoport természete szerint: emberek egy köre, akik vonzódnak egymáshoz, és interakciók (kölcsonhatások) révén affektív (érzelmi) tapasztalásban, a szellemi életben, a közös célkitűzésben, és az afelé törekvésben közösséget alkotnak. „A csoport fogalmán magasan szervezett szociális képződményt értünk, amely egy – többnyire kisszámú – sokféle kapcsolatban álló egyedből tevődik össze. A csoport az egymásért érzelmileg és gondolatilag egymáshoz kapcsolódó tagokból áll, akik közül mindegyik meghatározott szerepet játszik a közösségben (kollektívában)” (Battegay: der Mensch in der Gruppe, 11. old.). Ilyen értelemben a csoport a tömeg és a sokaság (csődület, sokadalom) ellentéte.

„A tömeg az embereknek többnyire meghatározatlan ill. nagyobb számú, alacsonyan szervezett tömörülése, akik érzelmileg és ösztönösen kötődnek össze a közösséggel.” (uo.)

„A sokaság (csődület, sokadalom) az embereknek meghatározatlan, ill. nagyobb számú, szervezetlen és esetleges tömörülése, akiknek legfeljebb valamilyen észlelt, külső tárgy lehet közös”. (uo.)

Hány tagja legyen a csoportnak?

Ha a személyek legkisebb számát vesszük alapul, akkor azt kell mondanunk: két ember már csoport. Mivel azonban mindegyiküknek csak egyetlen relációja (kapcsolata, viszonya) van a másikkal, a két ember között csoportdinamikáról aligha lehet szó.

Három személy esetén már szilárdabb talajon mozgunk, mert itt a relációk száma nő.

„A csoport jelenség azonban csak akkor mutatkozik meg tökéletesen, ha legalább négy tagja van, mert e számtól kezdve a lehetséges relációk száma túllépi a tagok számát. Három személy között három reláció lehetséges: AB, AC, BC. Négy személy között a relációk száma hat: AB, AC, AD, BC, BD, CD.” (Anzien: La dynamique des groupes restreints, 18. old.) A keresztény baráti csoport életképességét tekintve a gyakorlatban fontos a tagok száma. A kérdésre: „Hány tagja legyen a csoportnak?” azt kell felelnünk, hogy legalább három. A hármas szám már biztosíthatja a közösségben a barátságot, és a heti találkozások nem kötnek le túlzottan sok időt.

A hármas számról a kölcsönösen egymást segítő emberek közösségeként írja a Szentírás: „a háromágú kötél nem szakad el egyhamar.” (Préd 4,12) A csoport céljának eléréséhez, ketten egymagukban elegendő volnának-e? Talán. A csoport azonban válságba jut abban a pillanatban, amikor egyik tagja kudarcot vall. Egyetlen személynek egyedül, mindig nehéz a másiról gondoskodni. Mindenesetre nem sok ereje lesz, ami önbizalmát fokozná, hogy valaki mással közösen viselje a felelősséget. A legjobb talán a négy, vagy öt személyből álló csoport. Ebben az esetben természetesen számolni kell azzal, hogy a csoporttalálkozók több időt igényelnek. Nem ajánlható, hogy ötnél többen alkossanak csoportot. Ilyenkor a baráti viszony nehezebben valósul meg. A gyakoribb találkozás is nehézségekbe ütközik, az idő egyeztetése miatt.

A baráti csoport

Sokféle csoport létezik, pl. család, egyesület, klub, banda, törzs. A csoport, amiről szó van, és amit a cursillo mozgalom annyira ajánl: baráti csoport (barátok köre). A barátság ugyanis a szeretet legszebb és legmagasabb rendű megvalósulása.

„Barátság az a szeretet, amelyben két személy a lelkét, azaz 'mindenét', a szüntelen egymástól-egymásba áramlás folyamatában maradéktalanul odaajándékozza ill. elfogadja” (Zertretene Millionen, Nr. 397. P.J.G.Cascales CMF). Szinte a barátság meghatározása cseng a fülünkben, amikor Krisztus szavait végiggondoljuk: „Barátaimnak mondalak titeket, mert mindent tudtul adtam nektek, amit Atyámtól hallottam” (Jn 15,15).

Ha Martin Buber szavai szerint: „Az ember a TE-ben válik ÉN-né”, akkor a barát TE-je a legközelebbi és legnyitottabb. Az embernek szüksége van arra, hogy egyéni, lelki elszigeteltségét „a résztvevő egyetértés és kiegészülés, embertől emberig áthidalja.” „A barátság éppen annyira igényli az egyetértést, mint a különbözőséget. Egyetértés az alapmagatartásban, e nélkül nem volna lehetséges a döntő dolgokban a részvevő megértés, különbözőség az adottságokban (képességekben), e nélkül pedig lehetetlen a gyümölcsöző kiegészülés.” (H. Volk)

Avilai Teréz ajánlja: „Mindenkinek azt tanácsolnám, akik az imát gyakorolják, hogy különösen kezdetben keressék más személyek barátságát, és érintkezzenek azokkal, akik ugyanezt gyakorolják. Ez már akkor is nagyon fontos dolog, ha csak arról volna szó, hogy egymást az imában kölcsönösen segítsük, de még inkább fontos, mert ennél sokkal többet nyújt. Fontos, hogy vállvetve járjunk az Úrhoz, hogy előrehaladást érzünk el. Szükséges, hogy barátot keressünk a magunk bebiztosítására.”

Szalézi Ferenc: „... szeress mindenkit bensőséges keresztényi szeretettel, de barátságot csak azokkal köss, akiknek társasága reád lelki haszonnal jár. Minél több és nagyobb erény gyakorlására nyújt alkalmat ez a viszony, annál tökéletesebb a barátság. Ha a tudományokra épül ez a viszony igen tiszteletre méltó lesz ez a barátság; de még inkább az volna, ha az erkölcsi erényekre, pl. az okosságra, a lelki erősségre, az igazságosságra épülne. De ha a valláson, az áhítaton, Isten szeretetén, a tökéletességre törekvésen alapszik e kedves viszony, akkor különösen drága s értékes lesz a barátság! Mindenekfölött kiváló lesz, mert Istentől származik, Istenhez vezet, Isten köteléke, s mert örökké megmarad Istenben...” „... akik sík vidéken haladnak, nem kénytelenek egymásba fogódzni... akik durva, göröngyös, sikamlós úton járnak, azok egymásra támaszkodnak, hogy biztosabban haladjanak. A világban nem mindnyájan igyekeznek ugyanegy célra, s nem mindnyájan éreznek együtt. Ez teszi szükségessé a külön baráti összeköttetéseket, amelyeket a Szentlélek hoz létre, és tart fenn azok között, akik egyenlően és hű szívvel akarnak neki szolgálni.” (Filótea, 3. rész XIX. fejezet)

A keresztény barátságról van szó

„A csoporttalálkozó: barátok találkoznak, akik számára a misztikus test valósága élménnyé válik, akik a szentek egységének dogmáját élő tényként a világban megjelenítik.” (Zertretene Milliönen, Nr. 646.) A II. Vatikáni zsinat dogmatikai konstitúciójának eleje az Egyházzól így szól: „Az Egyház pedig Krisztusban mintegy szakramentuma, vagyis jele és eszköze az Istennel való bensőséges egyesülésnek.” (LG 1). Nos, most már tudjuk a cursillóból – a teológiájából – hogy a szentség a láthatatlan valóság látható jele; a szentség eszköz, amely közvetíti a láthatatlan valóságot. Kissé paradox módon ezt a jelet úgy magyarázhatnánk meg, hogy más az, amit az ember lát ugyan, de elnéz felette. Ha látja, mást lát, mint amit (különben) nem lát. Az Egyház szentségként tehát az, amit látunk (a keresztények szeretetközössége), de elnézünk felette, hogy valami mást lássunk, amit nem

látunk: Krisztust. Mit látunk az Egyházból? Mit érzékelünk az Egyházból? Természetes, hogy mindenkinek, aki Isten népéhez tartozik, ezt az Egyházat láthatóan és érzékelhetően meg kell jelenítenie. A tények persze gyakran mást mutatnak. Nagy a kísértés, hogy azt mondjuk: szokásosan a megkereszteltek az Egyházat alig érzékelik, és aligha jelenítik meg. Ha a keresztények kis csoportja összetalálkozik, hogy a hitet, a kegyelmet, az Isten szeretetét megjelenítse és kisugározza, úgy ebben az esetben jelen van az Egyház, amelyet látunk és érzékelünk.

Csoportunk továbbá „Egyház”, amely él és cselekszik (Wesen des Cursillos, 74. oldal). Ha a csoport a lényegeset megtartja mindabból, amit a cursillo ajánl és hangoztat, akkor a lényéhez tartozik a nyugtalan vágy, hogy Krisztushoz közelebb lépjen, hogy a kegyelmet mind tudatosabban és következetesebben átélje, és hogy az apostolkodást – a keresztény mivolt örömteli továbbajándékozását – megvalósítsa. Az ilyen Egyház él és cselekszik. Hát igen! A csoportnak és csoporttalálkozásnak egész és egyetlen értelme: az élő és cselekvő Egyház megjelenítése!

A csoport természetesen nem az „egész” Egyház, csak töredéke az Egyháznak. Egyház, ha nem is AZ EGYHÁZ! De melyik nép tud egyszerre, egész népként, láthatóan fellépni? Rendszerint csak képviselőit, a nép kis töredékét láthatjuk. Bár nyilvánosan egy követ is képviselheti, megjelenítheti a népet, népként, mégis leginkább egy csoport fogja az egész nép sajátosságait, életét és szokásait megtestesíteni látható alakban. Így a világnak mi is népként mutathatjuk be a látható Egyházat, amikor csoportként megjelenítjük az Egyház életét és erkölcsét.

A csoport jelentősége

A csoportok jelentőségét ma felesleges hangsúlyoznunk. Minden, az emberrel foglalkozó szaktudomány tanúsítja, és főként a tapasztalat egyértelműen bizonyítja a csoport rendkívüli, sőt döntő fontosságát. Az viszont már kétséges, hogy mennyiben őrzi meg az egyén az embermivoltát a tömegben, vagy testületben.

Ezzel szemben a csoport „csoport”, és mint ilyenek megvan a rendkívüli jelentősége, mert a csoporton belül lehetőség van az emberi érintkezésre. Sartre éles elméjűen jegyzi meg: „Csak a csoportban található a szabadság.” És a „széria” (sorozat) emberrel nem tud mit kezdeni. Joggal! Raymond Battegaynak a csoportról írt, kiváló könyvében találjuk: „Amíg Martin Buber az „Én és Te” c. könyvében így fogalmaz: 'A személy a TE-ben válik ÉN-né', addig mi, az összegyűjtött csoportpszichológiai ismereteink szemszögéből ezt a mondatot kibővítjük, és azt állítjuk: a személy a csoportban válik ÉN-né. Csoport nélkül az egyénnek (individuumnak) nincs visszhangja, nincs hatástere, és nincs történelmi maradandósága. Csak a csoport, ill. csoportok emlékezetében van, amelynek tagja éli túl az egyén időleges mivoltát az emberi történelem folyamatában. A csoport emlékezete nélkül, amelyben az egyén valamiféle szerepet játszik, vagyis egy kapcsolatrendszer nélkül, amelybe beleszövődik a személy, teljesítményei ellobbannának, és létezését (egzisztenciáját) – mihelyt eltűnt az élet porondjáról – a feledés homálya borítaná. Láthatjuk tehát, hogy a csoport az emberek történelmi tudatának és a transzcendens megtapasztalásának előfeltétele. Ez a keret teszi lehetővé a személynek, hogy halála után ebben tovább éljen. A közösség hatása az egyénre, teljes terjedelmét illetően, aligha mérhető fel.”

Ha pedig az apostolkodásról van szó, (de nem csak erről) a II. Vatikáni zsinat nagyra értékeli a csoportot:

„A világiak csoportjai és társulatai is, akár apostolkodásra törekszenek, akár más természetfölötti célokra, céljuknak és lehetőségeiknek megfelelően serényen és állandóan foglalkozzanak apostolképzéssel. Többnyire ezek a közösségek jelentik a megfelelő apostoli felkészítés rendes útját. Ezekben ugyanis rendszeresítve van az elméleti, lelki és gyakorlati

képzés. Tagjai – társaikkal vagy barátaikkal együtt – kis csoportokban kiértékelik apostoli munkálkodásuk módszereit és eredményeit, mindennapi életüket pedig újra meg újra egybevetik az evangéliummal.” (AA 30)

Sőt Bettagey még azt is mondja: „Visszapillantva az emberiség történetében, azt látjuk, hogy annak kezdetén a csoport áll.” Az Egyházzal kapcsolatban ugyanezt mondhatjuk: „Pál kezdettől fogva arra törekedett, hogy a megkereszteltek testvéreként, egyesületszerű életben csoportosuljanak össze. Ünnepeiket az Úr halálának és életáldozatának emlékeként mindig meghatározott időpontban tartották. Valószínűleg Urunk feltámadásának napjaként minden vasárnap (1Kor 16,2; ApCsel 20,7). A többi összejövetelt pedig naponta (ApCsel 2,46)” (F.W.Maier: Paulus als Kirchengründer und kirchlicher Organisator, Echter-verlag).

ULTREYA! – ELŐRE!

A keresztény ember zarándokként halad át a világon. Péter meg éppen könyörögve kéri a hívőket, hogy hontalanok és zarándokok módjára éljenek. (vö. 1Pét 1,17; 2,11). Arról van szó, hogy nem jött még el a mi időnk, vagyis előre, a célunk felé kell haladnunk, amerre nyugtalan szívünk üz.

A nyugtalanság, ami a cursillót szülte, egy zarándoklat alkalmával a Santiago de Compostelai úton ébredt fel. Az első cursillót pedig Mallorcán készítették elő, amikor az Istenanya képével az egyik plébániáról a másikra zarándokoltak.

A zarándok keresztény ember eszméje azóta is szívügye a cursillónak.

Erre emlékeztet VI. Pál pápa is, a cursillisták Rómában tartott első világtalálkozásán tartott beszédében, amikor ezt mondta: „Miért jöttetek Rómába? Azért, hogy a zarándok lelkiületet megvalósítsátok, amely módszereknek veretét adja?”

Ez a lelkiület töltötte el a Jakab út zarándokait, amikor egymást ezzel a kiáltással üdvözölték: „Ultreya!” (római eredetű jelszó: eia ultra = tovább előre!)

A cursillistának olyan keresztényként, aki keresztény mivoltát komolyan veszi, komolyan kell vennie az „Ultreya!” üdvözlést is. Ez az „ultreya találkozó” értelme, és az első cursillók után azonnal, spontán jött létre. Azóta a „negyedik örök nap” folyamán rendszeresen megtartjuk.

Egy-egy körzet cursillistáinak rendszeres találkozójaként lényeges tartozéka az utócursillónak.

Az ultreyának azonban egyáltalán nem célja, hogy a cursillisták valamilyen szervezett közösségként jöjjenek össze. Ilyenkor egyszerűen a keresztényi közösség találkozik, amely az Eucharisztia titkát megünnepli. Az ultreyát olyan összejövetelnek kell tekintenünk, ahol a keresztények keresztényként találkoznak egymással. Hogy ezek a keresztények cursillisták, az csak azt jelzi – sem többet, sem kevesebbet – hogy ezt a mozgalmat a keresztények között a cursillo váltotta ki.

VI. Pál pápa is mozgalomként értelmezte a cursillót az első világuultreyán.

Az ultreyánál – mint mindig a cursillónál – a lélekről van szó, a lelkiületről! A cursillisták eleven szelleme hordozza az ultreyát, és az egész ultreya a lelket szolgálja. Az ultreya a keresztény szellemet, azt a lelkiületet akarja megőrizni a kegyelmi életben, amely a cursillóban kelt életre, és növelni akarja a Krisztussal való barátságban.

Bonin úgy jellemezte az ultreyát, hogy az a csoportok találkozása. Ideális esetben arról van szó, hogy egyik teljes csoport találkozik egy másik teljes csoporttal. Ahol erre nincs mód, ott jó lenne, hogy ki-ki a maga csoportjának képviselőjeként jelenne meg, és magával hozná csoportjának légkörét is. Ebben az esetben az ultreya különösen, egészen élővé válhat, főleg, ha a benne egyesülő csoportok valóban csoportok.

Ilyenkor az ultreya minden csoport részére olyan szellemi erővé nőhet, amilyen az egyes cursillista számára a csoport. Ez többek között azt is jelentheti, hogy a csoport, amely

válságban van – ha csak valamicske készséggel is rendelkezik – az ultreya révén keresztényi mivoltának tökéletes elevenségére ébreszthető.

Amikor szellemi erők egyesülnek, azok általában nem összegeződnek, hanem megsokszorozódnak. Az ultreya ilyen szorzó erő, amely izmosabbá teheti a csoportok dinamikáját.

- Amilyenek a csoporttalálkozók, és amilyen eleven a csoport-összejövetel, olyan lesz az ultreya is.
- A csoportok és csoporttalálkozók készítik elő az ultreyát.
- Az ultreya a tükre, lelkiismerete, próbaköve a csoportnak.